

Kedves Elsős Barátunk!

Szeretettel köszöntünk egyetemünkön! Az elmúlt néhány hónap nehéz, de eredményesen megoldott feladatai — érettségi, felvételi vizsgák, katonai szolgálat — után kezdődik az újabb erőpróba. Hozzátehetjük: nemcsak új, de nehezebb is. S ebben — egyelőre — nem az a legnehezebb, amit meg kell tanulni, hanem a hogyan! A legtöbb nehézség a nagyobb önállóságot és önfegyelmet megkövetelő egyetemi életformára, tanulási módszerekre való áttérés. Ez a váltás az új, a még ismeretlenre való áttérés. Ez a váltás az új, a még ismeretlenre való áttérés. Ez a váltás az új, a még ismeretlenre való áttérés.

Bizonyára ismered már csoportod instruktorát. Az ő feladata, hogy egész évben segítséget nyújtson a csoport mozgalmi, tanulmányi munkájához, elősegítse beilleszkedésedet az egyetemi életébe. Az instruktorokat a három kari KISZ-vezetőség egy-egy tagja, a kari I. évfolyamfelelős irányítja. Közülük egyet a KISZ-bizottság megbízza az első évfolyammal kapcsolatos teendők irányításával. Bármilyen, akár személyes jellegű problémáidat is bizalommal fordulj hozzájuk, vagy csoportod patronáló tanárához.

Már augusztus vége óta működik az első évfolyam jelölőbizottsága, amelynek tagjai a KISZ-bizottság instruktorokból, tavalyi elsős vezetőkből és első évfolyam felelősökből nevezte ki. Az októberi alapszervezeti vezetőség- és küldöttválasztások után ül össze az évfolyam küldöttterkezelete, és megválasztja az évfolyam vezetőjét.

Egymást minél jobban ismerő emberek tudnak csak felelősséggel dönteni arról, hogy kik legyenek a vezetők. Eppen a megalapozott alapszervezet és évfolyam-vezetőségválasztás előkészítését célozzák az első másfél hónap mozgalmi programjai. Ezek közül csak néhányat említek: kirándulás Köhöggyre, négy napig a Törökszentmiklósi Állami Gazdaságban társadalmi munkát végzünk stb. Ezért fontos az, hogy minél több programon aktívan vegyél részt.

A vezetőségválasztás után elkezdődik az évfolyam önálló, mozgalmi munkája. Az egyéni és csoportos vállalkások végrehajtása mindenki számára nagy feladatot jelent. Márciusban pedig már az értékelő taggyűlések következnek. Azok számára, akik nem KISZ-tagok, ez az időszak a bizonyítás szakasza lehet, azaz folyamatos, rendszeres munkával mindenki számára elérhető a KISZ-tagság! Eközben már teljes erővel folyik az oktatás. Mindazoknak, akik a jó szakemberré válás igényével jöttek erre az egyetemre, egy pillanatra sincs megállás. Sokszor bebizonyosodott tény, hogy aki a minimumra, vagy annál csak valamivel jobb eredményre törekszik, nem könnyen találja meg helyét az egyetemen, még kevésbé későbbi munkahelyén.

A félév végének közeledtével nő az idegjesztettség, a „félelem” a vizsgaidőszakról. Ez persze elkerülhető, legalábbis mérsékelhető. Ennek módja a folyamatos évközi tanulás, a töretlen szorgalom. És ezzel már vissza is kanyarodtunk az előbbi gondolathoz. Az egyetemen csak folyamatos munkával lehet „megélni”!

Természetesen a legkitartóbbak, a legszorgalmasabbak is szembetalálják magukat nehéz, megoldhatatlannak tűnő feladatokkal. A csoport, a közösség ereje azonban megsokszorozza az egyén erejét is, s így különösen az első évfolyamon fontos, hogy a tanulmányi munka egyik legfőbb formájává a közös tanulás váljon. Eppen ezen a ponton kapcsolódik össze legközvetlenebbül a tanulmányi és a mozgalmi munka. A kettő általában sem áll és nem is állhat ellentmondásban egymással, sőt éppen ellenkezőleg!

A vizsgaidőszak után lélegzétvételnél szünet, és már kezdődik is a második félév. Ez időszakban a mozgalmi év értékelése mellett a másik nagyon fontos esemény (tanár szakosokat kivéve) a szakosodás. A szakosodás rendkívül felelősségteljes döntés, hiszen úgyszólván egy egész életre szól. A helyes választás kialakításakor adnak segítséget a szaktájékoztatók, amelyek mindegyikét érdemes meghallgatni, és nemcsak a már kiszemelt szak tájékoztatóját.

Röviden ennyit az első év feladatairól. A követelmények egyetemre szabottak, csak folyamatos, kitartó munkával lehet szép eredményeket elérni.

Mindehhez jó munkát, a munkához pedig sok sikert kívánok!

Vadász Endre
I. évfolyamfelelős

Vezetőképző tábor Csepokon

Mintegy 180-an — alapszervezeti KISZ-titkárok, KISZ-bizottsági tagok, szakszervezetek vezetői, valamint az oktatói és dolgozói KISZ-titkárai — vesznek részt szeptember 8—12 között Csepokon a KISZ-bizottság vezetőképző táborában.

A tábor szervezésének szempontjairól, céljáról Kovács István, a KISZ-bizottság politikai felelősét kérdeztük.

— A tábor alapvető célkitűzése az — mondja Kovács István —, hogy segítse a vezetők, aktivisták felkészülését az új mozgalmi évré.

— Milyen főbb témák megvitatása szerepel a tábor programjában?

— Az első csoportban említésem a KISZ IX. kongresszusának határozataiból adódó feladataink megvitatását, valamint az egyetemi küldöttterkezelet által elfogadott dokumentumok alapján konkrét teendőink kijelölését.

A témák másik csoportjába tartoznak az olyanok, mint például az évi akcióprogram konkretizálása, kiegészítése és a tanulmányi munkára vonatkozó javaslatok összegyűjtése, értékelése.

Minden évben vannak a vezetőképző táborok programjának hagyományos elemei: így a rektor az ideén is tájékoztatást ad az egyetem előtt álló feladatokról és eljön a táborba a pártszervezet titkára is, aki az egyetemi KISZ- és a pártszervezet kapcsolatairól, a KISZ pártirányításának formáiról, módszereiről beszél majd.

Természetesen van olyan célkitűzésünk is, hogy a tá-

bor segítse elő a KISZ-vezetők közötti emberi kapcsolatokat, hogy a mozgalmi munkában élenjárók kerüljenek még közelebb egymáshoz.

— Milyen esti és szabadidős programok lesznek a táborban?

— A megyei KISZ-bizottság vezetőképző tábora igazán „profi” tábor, minden igényt kielégítő felszereléssel rendelkezik. Eppen ezért sok sportprogramot szervezünk, többek között az egyik délutáni akadályversenyt. A KISZ kongresszusán is sok szó esett az „edzett ifjúságért” mozgalomról. Szeretnénk, ha KISZ-vezetőink jobban megismernék e mozgalom célkitűzéseit, követelményrendszerét.

F. P.

659 elsős az egyetemen

Egyetemünk nappali tagozatára ebben az évben 876 fő jelentkezett. Közülük — az előfelvétellekkel és fellebbezésekkel együtt — 434-et vettek fel. Az esti és levelező tagozatosokkal együtt az új tanévben 659-en kezdik meg tanulmányaikat.

A felvételi ponthatár — csakúgy, mint tavaly — 15,5 pont volt. Az esti és levelező tagozaton az ipari karnál 12,5, a többi karon 13 pont volt a felvételi minimum.

A nappali tagozatra felvett hallgatók mintegy 51 százaléka fizikai dolgozók gyereke.

Tábor, tábor, Tőke-tábor

Kár, hogy vége lett. S most arról kell beszélnünk: milyen volt? (Pedig a lényeg — milyen lesz!)
Augusztus volt. Forró nappalok, hideg éjszakák. 25—30 lelkes fiú és lány Salgótarjánba utazott, hogy az egyetem építőtáborának mostoha körülményei között Marx műveivel: a Tőke, a Nyersforgalmazvány, a Kéziratok néhány fejezetével foglalkozzon. Többségükben (5 kivétellel) volt elsőévesek, akik nem riadtak vissza attól, hogy komoly, tudományosan megalapozott vitaközzel, tanulással töltsék napjaikat tizenötödiktől huszonhetedikéig.

Táborozás (jegyzőkönyv)

Tanulságok

Eljött az utolsó nap. Együtt a tábor. Táborzárásra jöttünk össze, hogy értékeljünk, hogy közösen vonjuk le a tanulságokat. A vitát Szabó Katalin, a tábor szakmai vezetője irányítja. Hogyan tovább? — ez az első kérdés. Folytatódjon-e a tábor évközben is valamely formában, rendezzük meg felsőbbéveseknek is jövő nyáron, s legyen-e egy az idejéhez hasonló az elsőéveseknek is?

Gábor az első felszólaló: — Legyen jövőre is tábor. Egy ilyen az elsőéveseknek, s egy a felsőbbéveseknek, de ezt már a szocializmus témaköréből, a Tőke tábor folytatásaként. Elkor már egyéves filozófia tanulás lesz mögöttünk, így üdvös lenne filóval ötvözni, sőt az egész tábor filozófiai alapokra helyezni.

Adrien már tanácsokat is ad a következő tábor megrendezéséhez. (Éppúgy, mint a kiborbanó ötletáradatban mindenki.)
— Úgy érzem, hogy a csoportokra bomlás atomizálta a társaságot. Sokkal több közös összejövetel legyen. Közösen vitassuk meg a teljes szövegelemzés módszertanát. — Ezzel persze nem értett mindenki egyet. Józsi szerint a szemináriumi formából következően, a vitaközzel alapfeltétele a csoportokra tagozódás. Az atomizáltság ellenszerül pedig ott vannak a szabadidős programok. Amik viszont... No, de folytassuk a jegyzőkönyvet.

Adrien már tanácsokat is ad a következő tábor megrendezéséhez. (Éppúgy, mint a kiborbanó ötletáradatban mindenki.)
— Úgy érzem, hogy a csoportokra bomlás atomizálta a társaságot. Sokkal több közös összejövetel legyen. Közösen vitassuk meg a teljes szövegelemzés módszertanát. — Ezzel persze nem értett mindenki egyet. Józsi szerint a szemináriumi formából következően, a vitaközzel alapfeltétele a csoportokra tagozódás. Az atomizáltság ellenszerül pedig ott vannak a szabadidős programok. Amik viszont... No, de folytassuk a jegyzőkönyvet.

Adrien már tanácsokat is ad a következő tábor megrendezéséhez. (Éppúgy, mint a kiborbanó ötletáradatban mindenki.)
— Úgy érzem, hogy a csoportokra bomlás atomizálta a társaságot. Sokkal több közös összejövetel legyen. Közösen vitassuk meg a teljes szövegelemzés módszertanát. — Ezzel persze nem értett mindenki egyet. Józsi szerint a szemináriumi formából következően, a vitaközzel alapfeltétele a csoportokra tagozódás. Az atomizáltság ellenszerül pedig ott vannak a szabadidős programok. Amik viszont... No, de folytassuk a jegyzőkönyvet.

Adrien már tanácsokat is ad a következő tábor megrendezéséhez. (Éppúgy, mint a kiborbanó ötletáradatban mindenki.)
— Úgy érzem, hogy a csoportokra bomlás atomizálta a társaságot. Sokkal több közös összejövetel legyen. Közösen vitassuk meg a teljes szövegelemzés módszertanát. — Ezzel persze nem értett mindenki egyet. Józsi szerint a szemináriumi formából következően, a vitaközzel alapfeltétele a csoportokra tagozódás. Az atomizáltság ellenszerül pedig ott vannak a szabadidős programok. Amik viszont... No, de folytassuk a jegyzőkönyvet.

Adrien már tanácsokat is ad a következő tábor megrendezéséhez. (Éppúgy, mint a kiborbanó ötletáradatban mindenki.)
— Úgy érzem, hogy a csoportokra bomlás atomizálta a társaságot. Sokkal több közös összejövetel legyen. Közösen vitassuk meg a teljes szövegelemzés módszertanát. — Ezzel persze nem értett mindenki egyet. Józsi szerint a szemináriumi formából következően, a vitaközzel alapfeltétele a csoportokra tagozódás. Az atomizáltság ellenszerül pedig ott vannak a szabadidős programok. Amik viszont... No, de folytassuk a jegyzőkönyvet.

Adrien már tanácsokat is ad a következő tábor megrendezéséhez. (Éppúgy, mint a kiborbanó ötletáradatban mindenki.)
— Úgy érzem, hogy a csoportokra bomlás atomizálta a társaságot. Sokkal több közös összejövetel legyen. Közösen vitassuk meg a teljes szövegelemzés módszertanát. — Ezzel persze nem értett mindenki egyet. Józsi szerint a szemináriumi formából következően, a vitaközzel alapfeltétele a csoportokra tagozódás. Az atomizáltság ellenszerül pedig ott vannak a szabadidős programok. Amik viszont... No, de folytassuk a jegyzőkönyvet.

Adrien már tanácsokat is ad a következő tábor megrendezéséhez. (Éppúgy, mint a kiborbanó ötletáradatban mindenki.)
— Úgy érzem, hogy a csoportokra bomlás atomizálta a társaságot. Sokkal több közös összejövetel legyen. Közösen vitassuk meg a teljes szövegelemzés módszertanát. — Ezzel persze nem értett mindenki egyet. Józsi szerint a szemináriumi formából következően, a vitaközzel alapfeltétele a csoportokra tagozódás. Az atomizáltság ellenszerül pedig ott vannak a szabadidős programok. Amik viszont... No, de folytassuk a jegyzőkönyvet.

Adrien már tanácsokat is ad a következő tábor megrendezéséhez. (Éppúgy, mint a kiborbanó ötletáradatban mindenki.)
— Úgy érzem, hogy a csoportokra bomlás atomizálta a társaságot. Sokkal több közös összejövetel legyen. Közösen vitassuk meg a teljes szövegelemzés módszertanát. — Ezzel persze nem értett mindenki egyet. Józsi szerint a szemináriumi formából következően, a vitaközzel alapfeltétele a csoportokra tagozódás. Az atomizáltság ellenszerül pedig ott vannak a szabadidős programok. Amik viszont... No, de folytassuk a jegyzőkönyvet.

Adrien már tanácsokat is ad a következő tábor megrendezéséhez. (Éppúgy, mint a kiborbanó ötletáradatban mindenki.)
— Úgy érzem, hogy a csoportokra bomlás atomizálta a társaságot. Sokkal több közös összejövetel legyen. Közösen vitassuk meg a teljes szövegelemzés módszertanát. — Ezzel persze nem értett mindenki egyet. Józsi szerint a szemináriumi formából következően, a vitaközzel alapfeltétele a csoportokra tagozódás. Az atomizáltság ellenszerül pedig ott vannak a szabadidős programok. Amik viszont... No, de folytassuk a jegyzőkönyvet.

Adrien már tanácsokat is ad a következő tábor megrendezéséhez. (Éppúgy, mint a kiborbanó ötletáradatban mindenki.)
— Úgy érzem, hogy a csoportokra bomlás atomizálta a társaságot. Sokkal több közös összejövetel legyen. Közösen vitassuk meg a teljes szövegelemzés módszertanát. — Ezzel persze nem értett mindenki egyet. Józsi szerint a szemináriumi formából következően, a vitaközzel alapfeltétele a csoportokra tagozódás. Az atomizáltság ellenszerül pedig ott vannak a szabadidős programok. Amik viszont... No, de folytassuk a jegyzőkönyvet.

Adrien már tanácsokat is ad a következő tábor megrendezéséhez. (Éppúgy, mint a kiborbanó ötletáradatban mindenki.)
— Úgy érzem, hogy a csoportokra bomlás atomizálta a társaságot. Sokkal több közös összejövetel legyen. Közösen vitassuk meg a teljes szövegelemzés módszertanát. — Ezzel persze nem értett mindenki egyet. Józsi szerint a szemináriumi formából következően, a vitaközzel alapfeltétele a csoportokra tagozódás. Az atomizáltság ellenszerül pedig ott vannak a szabadidős programok. Amik viszont... No, de folytassuk a jegyzőkönyvet.

Adrien már tanácsokat is ad a következő tábor megrendezéséhez. (Éppúgy, mint a kiborbanó ötletáradatban mindenki.)
— Úgy érzem, hogy a csoportokra bomlás atomizálta a társaságot. Sokkal több közös összejövetel legyen. Közösen vitassuk meg a teljes szövegelemzés módszertanát. — Ezzel persze nem értett mindenki egyet. Józsi szerint a szemináriumi formából következően, a vitaközzel alapfeltétele a csoportokra tagozódás. Az atomizáltság ellenszerül pedig ott vannak a szabadidős programok. Amik viszont... No, de folytassuk a jegyzőkönyvet.

Adrien már tanácsokat is ad a következő tábor megrendezéséhez. (Éppúgy, mint a kiborbanó ötletáradatban mindenki.)
— Úgy érzem, hogy a csoportokra bomlás atomizálta a társaságot. Sokkal több közös összejövetel legyen. Közösen vitassuk meg a teljes szövegelemzés módszertanát. — Ezzel persze nem értett mindenki egyet. Józsi szerint a szemináriumi formából következően, a vitaközzel alapfeltétele a csoportokra tagozódás. Az atomizáltság ellenszerül pedig ott vannak a szabadidős programok. Amik viszont... No, de folytassuk a jegyzőkönyvet.

Adrien már tanácsokat is ad a következő tábor megrendezéséhez. (Éppúgy, mint a kiborbanó ötletáradatban mindenki.)
— Úgy érzem, hogy a csoportokra bomlás atomizálta a társaságot. Sokkal több közös összejövetel legyen. Közösen vitassuk meg a teljes szövegelemzés módszertanát. — Ezzel persze nem értett mindenki egyet. Józsi szerint a szemináriumi formából következően, a vitaközzel alapfeltétele a csoportokra tagozódás. Az atomizáltság ellenszerül pedig ott vannak a szabadidős programok. Amik viszont... No, de folytassuk a jegyzőkönyvet.

Húzd meg jobban, menjen a munka

Fotó: Petrich Ákos

(Folytatás a 7. oldalon)

MEGHÍVÓ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Tanácsa 1976. szeptember 11-én délelőtt 10 órakor tartja a nyilvános tanévnyitói ünnepséget az egyetem aulájában. Az ünnepi beszédet Berend T. Iván rektor mondja el. Az ünnepség további részében aranydiplomák átadására és az I. éves hallgatók fogadalomtételére kerül sor.

Hogyan tovább?

Gondolatok mozgalmi munkánk nébány kérdéséről

Elvileg eddig is teljesen világos volt, hogy az ún. mozgalmi munka nem a mindennapos élettevékenységünk — nálunk a tanulástól — elszakadt, független valami, hanem annak nagyon is a mi tényleges munkánkon kell alapulnia.

Nálunk az egyetemen sem valamiféle elvont, magáért való közösség, mindenáron való puszipajtásosság a célunk, hanem az, hogy a kollektívizmusként olyan légkör alakuljon ki alapszervezetünkben, amelyben nem egyszerűen tanulni, de a hivatásra felkészülni tényleg kötelező. Ez feltételezi a munkafegyelmet, az érdeklődést, a komolyt és a mindenirányú, rendszeres önképzés segítségét. Ez az a pont, ahol az egyéni és a közös érdek találkozik, az az alap, amelyre a közös munka támaszkodhat, mely alapján — egyáltalán nem szükségképpen — közösség is kialakulhat.

A hivatásra felkészülés, különösen manapság, amikor egyetemünk — legtöbbször — csak az induláshoz szükséges alap tudás mennyiségét képes adni, sokkal több a mindent megtanulásnál, de még az elmélyült tudományos munkánál is. A mi hivatásunk, szakás úgy mondani: politikusi hivatás; csak olyan ember válhat hasznos közgazdásszá, aki érdekli a társadalmi problémák iránt, aki lelkesen és alkotó módon („munkaidőn kívül” is) akarja azokat megoldani. Azonban a társadalmi problémák általában nem csak elvontan újságban, könyvben mutatkoznak meg, hanem közvetlenül is, a szűkebb és tágabb környezetben, abban az embercsoportban is, ahol dolgozunk, az egyetemen és azon kívül is. Az, aki a saját környezetének problémái iránt nem fogékony, nem törekszik azokat megismerni és megol-

dani, nem lesz szocialista szakember. Nem elég tehát — úgy ahogyan azt egyetemünk egyelőre teszi — a társadalom pusztán tanulmányozása, hanem a különböző kérdések megoldásába bekapcsolódva annak alakítása (építése) is jogos igény, sőt véleményem szerint fontos nevelési követelmény!

Úgy érzem, mozgalmi és szakemberképzésünk nehézségeinek jelentős része itt az egyetemen abból fakad, hogy politikusi hivatásunkra úgy készülünk fel, hogy a közéleti érdeklődés „nem kötelező”. Az, aki egymagában, rendszeresen felkészülve az órákra, vizsgákra elvégzi az egyetemet, esetleg jobban „szakember”, mint aki állageredményeiben gyengébb, de társadalmi kérdések iránt fogékony és azok megoldásában rendszeresen részt vesz. Viszont az is „felkészülhet” a pályára, legalábbis papíron — index szerint —, aki az órák nagy részére nem jár be, csoportjával, másokkal, sőt magával sem tördöve idejének nagy részét ellöngi.

A fő problémát szerintem a közös oktatási és munkaformák gyengesége, a tanulás és a munka — a valóság tanul-

mányozásának és az alakításának — nagyon merev szétválasztása okozza. Emellett viszonylag kevés az olyan anyag, amely személyes ügyvé tenné a közügyet, a felkészülést a hivatásra. Ezzel párosulnak különböző társadalmi szintű problémák (munkaerőkészítés, stb.), és a közvélemény: lógás, jegyzet, tananyagcentrikusság, „egszimus”, az, hogy természetesnek tartjuk, vagy legalábbis nem tartjuk természetellenesnek, hogy nem szólnak bele abba, hogy ki hogyan tanul, képz-e önmagát, mit csinál avval az idejével, ami alatt „azért etetnek bennünket”, hogy rendszeresen felkészüljünk arra, amit munkánknak neveznek.

Ebből következnek feladatunk: részt venni azoknak a társadalmi problémáknak a megoldásában, amelyekben részt tudunk venni, és az így adódó feladatokkal nevelni, alakítani egymást. Természetesen az erőnk nagyfokú koncentrációját követeli meg, csak így lehet eredményes.

Igy munkánk egyik területe a „házon belüli” feladatok megoldása. Elsősorban a fegyvererősítés: az egyetemi évek hasznos eltöltését a tár-

sadalom nevében köteleességünk egymástól számon kérni. A jelenlegi oktatási keretek ésszerű kihasználása mellett, mintegy „hézgapótlásként”, nekünk magunknak, mozgalmi úton is keresnünk kell azokat a formákat, amelyekkel az ifjúsági mozgalom támogatni képes a „szocialista szakemberképzés” folyamatát (pl. közös tanulás; szakmai viták; vállalatokkal intézményekkel tartott kapcsolatok; bekapcsolódás egy-egy tanszék munkájába; a szakmai-tanulmányi munka, az önképzés folyamatos segítése és számonkérése; stb.).

De nemcsak a keretek kihasználására, hanem alakítására is szó van. Sürgetnünk és minden erőnkkel segítenünk kell, hogy az oktatás keretei is egyre jobban szolgálják a valóban szocialista, jól felkészült szakemberek képzését. Éppen ezért a lehető legnagyobb energiával kell bekapcsolódunk a képzés folyamatos korszerűsítésébe.

Az egyetemen „kívüli” munkában való részvétel általában népszerűbb, de magában hordoz némi elfordulást, „menekülést” legfontosabb belső nehézségeinktől. Amellett, hogy feltétlenül folytatunk, sőt fokozunk kell aldásos közművelő hatásonkat, a különböző szakbizottságokban (SG., MDA, szakmunkás-patronálás stb.), a jövőben, külső kapcsolatainkban elsősorban a szakmai oldalra kell a hangsúlyt helyezni. „Az lesz majd a jó világ”, ha diákságunk is bekapcsolódik a közgazdasági gyakorlatba és nemcsak fogyasztóként.

Mindaz fokozottan veti fel annak szükségességét, hogy frissen reagáljunk a felmerülő ideológiai, politikai, emberi kérdésekre, javítsuk úgy politikai képzésünket, mint az alapszervezeteink belső értékeleit.

Ha sikerül megértenünk, hogy a fenti területeken KISZ-szervezetünk képes értelmes munkát adni mindenkinek — ezeknek éppen társadalmi hasznossága adja nevelő erejét —, akkor jön a neheze: a konkrét lehetőségek megkeresése, a kézzelfogható célok kitűzése és elérése.

Azt hiszem, ez a közeljövő feladata.

Sipos Péter
NGT. IV. elm.

Amíg én élek fiam...

Nyílik az ajtó, egyszerűen lép be a szobába. Három éve érettségizett, jelenleg éppen katonára, határőrre. Már kétszer jelentkezett az ELTE angol-német szakára, de nem vették fel.

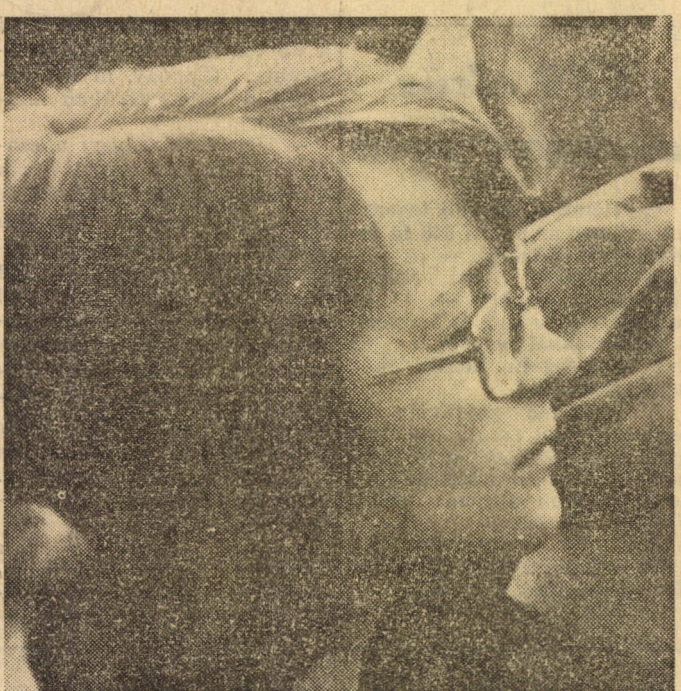
A feltett kérdésekre jól válaszol, bár látszik, hogy „jó szövege” is segíti ebben. A matek- és történelmi kérdések után az elnök a szó. „Úgy látom a feleletéből, hogy maga jobban szereti a matematikát, mint a történelmet”. Igen, válaszol a fiú, így van, a matematika szerintem sokkal inkább érdekli, a történelmet a különböző korokban más-más elméletek szerint magyarázzák. „Nálunk most épp milyen elmélet szerint magyarázzák?” A fiú kezd kifejteni nézeteit, a maga számára sem túl meggyőzően.

Újra az elnök kérdez. „Kétszer jelentkezett az ELTE-re, miért fordított mégis hátat a bölcsészkarra?” Mert ott nem volt jó a bizottság a felvételnél. „Hogy-hogy nem jó?” Hát... hogy is mondjam, a tanárnő, aki a bizottságban ült... tetszik tudni, olyan hortobágyi angolsággal beszélt. (Enyhe, alig visszafogott derűtlenség a bizottságnál.)

Végéhez közeledik a beszélgetés, az elnök mérlegeli magában a teljesítményt, a pontszámokat, majd megkérdi: mit szólna hozzá, hogyha eszre javasolnánk? Az nem lenne jó, mondja a fiú, mert akkor biztosan megnevelnék még az egyetemi évek alatt, míg ha felvennének nappalira, akkor nem. (Mosoly az arcon, azt hiszik, viccel a fiú.)

„Mégis”, próbálkozik az elnök, „nagyon el lenne keseredve, ha esti egyetemre járna? Nem ez a baj, hangzik a válasz, hanem az, hogy az apám nagyon akkurátus ember. Azt mondta: amíg én élek fiam, addig te nappali egyetemre fogsz járni.

Földes Péter

Fotó: Tutsek Csaba

SZET-es golya

Augusztus végén történt. Az egyetem kihalt csöndjét szokatlan esemény zavarta meg. A harmadik emeleten az egyik szemináriumi helyiség előtt egy kis csoport állt. Arra vártak — egyik-másik szemmel láthatóan az idegességtől feszülten —, hogy egyenként szólítsák őket a felvételi bizottság elé.

Amikor a középiskolából egyetemre kerülő elsőévesek már majdhogynem elfelejtették a nyári élmények sűrűjében a felvételi nehéz perceit, csak akkor augusztus végén került sor a SZET-esek (szakmunkásokat egyetemi felvételelőkészítő tanfolyam résztvevői) felvételijére. Ezzel, majdnem egy évig tartó kemény felkészülés munkáját zárták le.

Minden szem arra a fiatal emberre tapadt, aki elsőnek csukta be maga után a felvételiző bizottság ajtaját.

— Nem volt véres — nyugtatta a várakozókat. Aztán jöttek a kérdések „mit kap-tál?” „tudtál?”

Kis várakozás után hívtam meg egy kávéra a szerkesztőségbe. Tudunk már egymásról, Hergéth Antallal. Egyik tanára hívta fel a figyelmet a jó észjárású fiatalemberre. Együttállással szemben ülve, a cigarettafüstöt mélyre szívva próbált lazítani. Arról faggattam, hogyan élt eddig. Elgondolkozva válaszolt kérdéseimre, mint akinek sok a mondanivalója, egyszerű mondatai mégis visszafogottsággal tanúskodtak.

— A hozzám hasonló munkás gyerekek módján. Téglá-

gyárban laktunk. Az ottani srácok a maguk kis világában éltek. Összetartott bennünket a barakklakások közössége, a jötték, a foci. Ez a gyerekközösség adta életem első élményeit. Itt, ebben a kollektívában éreztem először igazán jól magam, és a későbbi életem során is ezt a közösségi élményt kerestem.

Az általános iskolában kedveltem meg a matematikát, fizikát. Tanár szerettem volna lenni, talán éppen a gyerekközösséghez való vonzódásom folytán. Aztán mégis úgy hozta a sors, hogy egy jól kereső szakmát kellett választanom a nyolc általános befejezése után, hogy apámék házépítési költségeihez hozzá tudjak járulni. Szobafestő inaséveimet a Viszkoza gyárban töltöttem. Talán még is szerettem volna ezt a szakmát, ha nem az üzemből tanulom ki. Itt komolyabb munkára nem igen nyílt alkalom. A vegyicsövek mázolására során, csak közepes szakmunkás lettem. Hogy többet keressék, szakmunkás-bizonyítvánnyal a zsemben, segédmunkát vállaltam.

Később Anti otthagytam a Viszkózát, és elment a Cementgyárba. Itt teljesítménybérben dolgoztam a kötélpályán.

Kétfélszáz csilléket kellett kiborogatnom. Szerettem a munkát is, meg a brigádot is, amibe bekerültem. Hetente háromszor-négyyszer tizenhat órát is leültünk. Jól kerestem, a fizetésemből 1800-at magamra költöttem, hiszen a 16 óra munka után megkíván-

ta az ember a feloldódást. Szórakozásból, italból is több kellett, de a napi két konyaknál, két üveg sörnél többet nem ittam.

Egy brigádban dolgoztam a feleségével. Mikor megszületett a fiúk, otthagyták a Cementgyárt. Nem volt bölcsőde, és az évek óta tartó ingázásba is belefáradtak.

— Szinte mindent előről kellett kezdenem a Viszkózában, most már a feleségemmel, kevesebb pénzért. 1969-től segédmunkás, majd az utolsó két évben, mint vegyipari szakmunkás kitanultam mindent azon a nyolc-kilenc munkahelyen, ahová helyeztek. A négy műszakos munka, ha egy hónapban egyszer adott alkalmat arra, hogy a családdal együtt legyek. Ekvig meleggágyi váltásban éltem a feleségemmel.

— Alaposan belekóstolva a fizikai munka nehezebb mufájába, jutott-e eszedbe a továbbtanulás?

— Hogyne! Nem mondtam le róla. Háromszor kezdtem el a középiskolát, azt remélve, hogy a felső iskola elvégzésének lehetősége is egyszer eljön. A vegyipari szakközépiskolát már be is fejeztem volna, ha nem jövök az előkészítőre.

A gyárban támogatták Anti továbbtanulását, csak azt nem nézték jó szemmel, hogy a vegyipari helyett közgazdasági területet választott, ugyanis a Számvetélt Főiskola előkészítőjére jelentkezett.

— A matematika csábított. Hogy főiskola helyett egyetem lett belőle, azt csak itt tudtam meg az előkészítőn. Meglepődtem, de nem hátráltam. Jól mondják, evés közben jön meg az étvágy.

— Váltott-e az életed, mióta előkészítőre jársz?

— Igen. Azóta csak egy műszakban dolgoztam. Eppen a legjobbak. hisz a fiam is iskolás lett, így tudtam neki segíteni. A feleségem is tanul,

szakmunkásvizsgára készül, ha éppen nem a kislánnyal van elfoglalva, aki még bölcsődés.

Szinte észrevétel nélkül megváltozott Anti körül a lakás képe is. Több lett a könyv, a jegyzet. Ma már a vékony szepirdalmi könyvek mellett vastok, szakmai, politikai könyvek te-rebélyesednek a tanulnivalók.

— És milyené váltál te magad?

— A legtöbb természetesen belsőleg változik az ember. Az a tény, hogy fizetessel tovább tanulhatsz, magában is növelte a felelősséget. Nagyobb lesz az ember felelőssége önmagáért és munkatársaiért is. Azért a kollektíváért, amellyel együtt indultam. És ebben, mint máskor is az életben most is szerencsém volt. Az osztályban kialakult egy hét-nyolc fős társaság, akikkel mindig együtt voltam. Ez a jó kollektíva számomra nagyon sokat jelentett.

Há a legközelebbi jövőben néz akkor is csak azt szeretném, hogy mint elsőéves egyetemista hasonlóan jó társaság vegye körül.

— Most hová visz az utad?

— A postára egy telefonfülkéhez. A feleségemmel szeretnék beszélni.

Néhány nap múlva tudtam meg Antitól, hogy mégsem telefonált. A posta helyett egyenesen a pályaudvarra ment. Hazautazott. Látni akarta az örömet az arcon, amikor kitanultakhoz új ismereteket is szereztek.

Matematikával, politikai gazdaságtannal és magyarral foglalkoztunk. Sokunk számára jelentett problémát a helyesírás. Természetes is, hi-

Ki ez a szuperember?

Az alább következő eset csak egy a sok közül. A felvételi bizottságok munkáját figyelve sajnos meg lehetőségek gyakran volt szem- és fültánúja az újságíró ilyen felvételiknek, amelyekhez, úgy hiszem, nem kell kommentár. Csupán hathatós intézkedés, hogy jövőre minél kevesebb hasonló példával találkozunk.

A felvételi bizottság elnöke megnézi a felvételizők névsorát és az előtte levő papírhalmazból kiemeli az egyik dossziét. Lapozgatja az iratokat, majd hangosan olvasni kezdi a középiskolából küldött jellemzést.

„Szüleim... másodikok korában határozta el... azóta tudatosan... önállóan... tudományos műveket, tanulmányokat, folyóiratokat, napilapok közgazdasági rovatait... aktívan sportol, kiváló... az ismeretek racionális elrendezésében, emlékezőtehetsége fejlett, memóriája megbízható, tartós (?)... nem vesz el a részletekben... Ahogy látóköre szélesedett, egyre inkább aktívvá vált, lelkesedése fokozódott... Rendkívül értékes emberi tulajdonságai... aldozatok... szilárd akarat... önálló, marxista nézetek ismeretén nyugvó meggyőződése, emberekhez fűződő példamutató viszonya említendő... jellemes, megbízható, távlatokban gondolkodik... élénken foglalkoztatják művészeti, szociológiai, világnézeti kérdések is. Tiszteletudvár, udvarias, társaival tördő... Pályaválasztásával egyetértünk, kérelmet támogatjuk.”

A kétoldalas jellemzés felolvasását élénk derűtlenség, megjegyzések kísérik. „Sablon szöveg.” „Ki ez a szuperember? Minek jön az egyetemre, mit fog itt csinálni?” Az egyik tanár lemondóan legyint: „már megint egy ilyen jellemzés!” A bizottság felbolydul. Kíváncsian várják a jelöltet.

Vékony, magas lány lép be az ajtón. Fáradt az arca, kezében zsebkendő szorongat. Bizonytalanul teszi le az asztalra a bizonyítványait, vár. Az elnök intésére leül, szembe a bizottsággal. Idegesen igazítja a haját. Kezében táncol a ceruza.

„Olvastuk a jellemzésében, hogy sokat foglalkozik a szakirodalommal. Milyen műveket olvasott az utóbbi időben?”

A felet késik. A lány erősen gondolkodik, aztán halkán megemlíti egy könyvet. „De nem olvastam végig.” A szerzője és a címre sem emlékszik pontosan. Az elnök újra előveszi a jellemzést, tovább érdeklődik. Hasonló eredménnyel. A bizottság tagjai sokatmondó pillantásokkal összenéznek. Az elnöknek egyelőre nincs több kérdése. „Folytassuk talán matematikával!”

A matematikus tanár forgatja az írásbeli dolgozatot, csóválja a fejét. „Maga erre a dolgozatra a középiskolás tanárától jelt kapott, de ez a dolgozat csak középepét ér. Kétszer is átnéztem. Mit gondolt, hogyan lehetséges ez?” A lány ideges, nem érti, miért ez a packázás. A tanár próbálja megnyugtatni. „Nincs semmi baj. Nem rossz a dolgozata, csak azt nem értem, miért pontozták ilyen jóindulatúan. Pedig egyszóval utmutatás szerint tördénik az egyetemi és középiskolai értékelés is...” A matematika tanárnak elfogynak a kérdései. A bizottság tagjai ismét összenéznek. Nincs többé félreértés. A jellemzés és a jellemzők is tisztán állnak a bizottság előtt. Most a jellemzeten a sor. Egymást követik a gazdasági-társadalmi kérdések és a válaszokból kibontakozik a tényleges kép. A lány tudása jobb a felvételizők nagy többségénél. Az összbonyomást azonban kedvezőtlenül befolyásolja a kezdeti rákérdezésre adott válaszok sikertelensége.

A lány kilép az ajtón. „Hogy sikerült?” — tódulnak köré a többiek. Széttárja a karját. Tanácstalan, sok mindent nem ért. Mi történt vele az elmúlt 20 percben. Mindenki segíteni szeretett volna neki; a felvételizetők, a jellemzést író, dolgozatot javító tanárok is. Továbbtanulása mégis bizonytalan.

Sebők János

JÚNIUS, VIZSGAIDŐSZAK, elsősők a 202-es szoba előtt. Gazd. tőri vizsga Berend T. Iván egyetemi tanárnál. Minden a szokásos: ünneplő ruhák, sapadt arcok, izgatott könyvlepolozás. Csak az a furcsa, hogy amikor nyílik az ajtó, hárman lépnek ki rajta, és ugyanennyien mennek be.

Egy témát kapnak, amelyet nem tételszerűen mondanak el, hanem „kerekasztalnál” beszélnek meg. Szokatlan dolog az ilyen kollektív vizsgázás.

Célon ezzel a módszerrel az — mondja Berend T. Iván —, hogy a vizsgát a tananyag megbeszélésének, továbbgondolásának fórumává tegyem. Arra töreksem, hogy ne a jegy legyen előtérben, hanem az anyagon való gondolkodás. Nagy kérdéseket teszek fel, amelyekkel a legkülönbözőbb részek összefüggéseit kell feltárni. Egy-egy ilyen kérdésen belül összekapcsolódik a társadalmi-gazdasági berendezkedés átalakulása a két világháború közötti mozzanatoktól a mai aktualitásokig.

Újlaki Judit szerint az egyetlen vizsga, ahol úgy érezték, hogy a közgazdaság-tudomány-nal van kapcsolatban, és nem egy tantárgyat kérdezik tőle vissza.

Meg itt a vizsgán is tanulszám — jegyzi meg Koleszár István. — Máshol nem tudod meg: hogyan kellene jól elmondani azt, amit nem tudsz. Itt egyszerre felméri a képességeidet, és elmélyítik a tudásodat. Átfogó képet kapsz az anyagról — és ez számít, még ha a jegy nem is olyan jó.

Úgy teszem fel a kérdést, hogy rávezessem a hallgatókat a vizsga során a történelmi folyamatok és a mai közgazdasági jelenségek közötti kapcsolatra — magyarázza Berend T. Iván. — A vizsga szeminárium jellegű: a hallgatók igen hamar felszabadulnak a vizsganyomás alól. Átalakulnak, egymással is vitákoznak, korri-

Vizsga a kerekasztalnál

gálják a hibákat, kiegészítik a hiányosságokat. Úgy irányítom a beszélgetést, hogy utköztessem az álláspontokat. Így a továbbgondolás lehetőségeit felismerve, sokan vizsga közben jönnek rá az összefüggésekre. Úgy vélem, ez a módszer jobban megfelel az egyetemi követelményeknek, mint a szokásos, mert kötetlenebb, felszabadít a vizsganyomás alól, és nem a lexikális tudásra koncentrál, hanem a gondolkodást, az összefüggések keresését mozdítja elő.

Groszman Katalin vizsga előtt kijelenti: En bizony félek ettől a fajta vizsgázástól. Nehezen nyitom ki a számat, ha ilyen kollektív felelés van, de ha kinyitom is: nem tudok valami jól beszélni.

Ez a szokatlan vizsgaféltus nehezebb számunkra — mondja Újlaki Judit —, nincs benne rutinunk. Talán ezért is olyan kimerítő, ezért jelent olyan erős szellemi igénybevételt.

Nem mindegy, kivel megyek be egyszerre — jelenti ki Koleszár István. — A három embernek nehéz egyszerre felelnie. Gátlások lépnek fel, hogy megcáfold-e a másikat, meg hogy hagyj már őt is szóhoz jutni és hasonlók. De azért a mellékkörülmények, a véletlen annál, aki igazán tudja, és érti az anyagot, kevésbé számítanak, mint más vizsgán. 1—1,5 óra alatt jobban meg lehet ismerni az ember gondolkodását, tudását, mint egy 15 perces, egy témára koncentrált feleletnél.

A beszéd-készségből adódó hátrányok — mondja Berend T. Iván — talán jobban leközülhet az a módszerrel, szereplhet valaki jól, ha sok jó közvetítése van anélkül is, hogy 20 percet összefüggően beszélne. Persze, teljesen ezt a

tényezőt nem lehet kiküszöbölni. Sőt egyenesen szükséges az, hogy a hallgatók az egyetemen elsajátítsanak bizonyos kifejezőkészséget, ki tudják fejteni magukat szóban és írásban. Úgy érzem, rossz értelmű konkurrencia vagy ennek fordítottja, gátlások a vitában való részvételben nincsenek a hallgatókban. Néhány perc alatt elmosódik a vizsgajelleg, és a vita lesz a lényeges. Egy témáról beszélünk, ehhez szólnak hozzá. Persze, ha hiba van, magam is utalok rá kérdéssel: „Hol nem helyes ez az érvelés?” Így nincs olyan érzés a hallgatókban, hogy „no, most ártottam a kollégámnak”. Sőt ezt a fajta vizsgázást a hallgatók elég rugalmasan fogadják. Talán — ha vizsgáról lehet ezt mondani — még élvezik is, hogy rájönnek a dolgokra, mozgósíthatják a tanultakat. Ha valaki jól felkészült, szeretné azt szépen elő is adni, és kielégültséget érez, ha nincs kifutási lehetősége. Itt van idő a dolgok legkülönbözőbb oldalú megközelítésére, és ez elégedettséget eredményez. Minden beszélgetés után, mielőtt a jegyeket beírják, önértékelést tartanak a hallgatók. Ezek általában igen reálisak, de többször értékelik teljesítményüket alacsonyabban, mint amit én adok, mint fordítva.

HOGY MINDEZ MENNYIRE így néz ki a diákok szeméből is, azt igazolják Újlaki Judit és Koleszár István szavai. Mindkét hallgató az átfogó, komplex kérdéseket és a közvetlen legkört emelte ki a vizsgamódszer előnyeként.

Ez a fajta vizsgázás számomra is kellemesebb, mint a régi — mondja Berend T. Iván. — Előre átgondolom, milyen nagy kérdéseket teszek majd fel, hogy megfeleljenek

az említett követelményeknek. Maga a vizsgázás koncentrált figyelmet igényel, több közbevetett kérdésre van szükség az ellentétes álláspontok ütköztetésére, a vitás kérdésekben állásfoglalás „provokálására”. Ehhez kapcsolódik a jelek értékelése is, mindenkinek elmondom, eléggé gondolkodva tanul-e, helyesen értelmezi-e az anyagot, hol van módszertani hiba a felkészülésben. A vizsgázás mégsem fárasztó. A továbbiakban is ezt a módszert fogom alkalmazni. Persze, nem szabad uniformizálni: a vizsgázás módját mindig befolyásolja a tananyag és a vizsgázató alkata, egyénisége, ki melyik

módszert érzi jobbnak. Mindenhon vigyázni kell azonban: a vizsga nem pusztán számonkérés, hanem az egyetemi tanulmányok lényeges mozzanata. Nem lehet személytelenül, az érdemjegyre koncentrálni a jó megoldani a vizsgázást. A vizsgázató nem automata, ahova bedobjuk a feleletet, és kijön a jegy. Így semmilyen nem különbözne a tesztrendszertől, ami nem töltheti be azt a funkciót, amit a szóbeli vizsgának kell. Az oktatók pedagógiai feladata, hogy személyessé tegyék a vizsgamódszert. Az én módszerem — megjegyzem — nem abszolút újdonság. Volt már idő, amikor alkalmaztuk a tanszéken — időigényesebb, nagy figyelmet kíván, de feltétlenül megérdemelt.

Pál Kata

KITÜNTETÉSEK

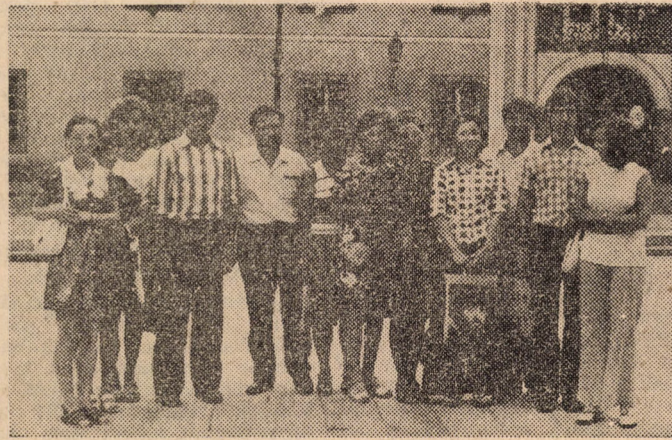
Augusztus 24-én a Központi Könyvtár igazgatói szobájában ünnepélyes, bensőséges pillanatoknak lehettünk szemtanúi. A Szocialista Kultúráért kiüntetésben részesült: dr. Huszár Ernőné osztályvezető, Berkes Sándorné csoportvezető, Banka Tibor csoportvezető.

Miniszteri Dicséretet kapott: Pusztaházi István csoportvezető, dr. Szegszárdy-Csengeri József tudományos főmunkatárs, Havasi Péterné, Nyerges Károlyné könyvtárosok.

A jóhangulatú ünnepségen az egyetem vezetését Szarvas László, a pártbizottság titkára és dr. Kollarik Amália személyzeti osztályvezető képviselte.

SZAKMAI GYAKORLAT —

TAPASZTALATOK ÉS TANULSÁGOK

Szovjet diákok vizontlátogatása Vácott

Hagyományként indulnak nyaranta a baráti országokba, ahol néhány hetet töltenek az adás és vita során helytállni (amiért itt is köszönet illeti a pénzügy tanszék jónéhány oktatóját), mint anyanyelv eszmét cserélni a nyelvet kevésbé beszélő hallgatóinkkal, akik igen felkészülten és érdeklődéssel indultak tudásukat gyarapítani.

Nagyon jóleső érzés azt tapasztalni, ha a diákok igényesebb pályájuk, szakmájuk tekintetében és ezért okoz gondot, ha e téren nem kapják meg azt a többletet, amit a tanulmányutak biztosítani hivatalosak.

Ismeretes, hogy a cserekapcsolat során az utazáshoz vendéglátás kapcsolódik, ami terheket ró mindazokra, akik az előkészületekbe bekapcsolódtak, a szervezést bonyolították, illetőleg vendégként részt vettek a kinti programban.

Bár rutinnal rendelkeznek a tanszékek, az utazás megszervezése évről évre viszáterő gondokkal jár.

Az elinduláskor észlelhető feszült várakozás és izgalom hazatéréskor csalódásra változik — talán néha vitatható az indoklottsága, — de felvetődik a kérdés: Mi lehet a problémák oka, lehetne másként vagy jobban csinálni?

Az általánosítás nehéz. A kis csoportok különböző országokat látogatnak meg, tagjaik nem egyformán reagálnak a felmerülő akadályokra, a körülmények esetleg a vártnál kellemetlenebb környezetet biztosítanak és sorolhatnánk tovább. De a kisebb problémát mégis ez jelenti, hiszen egy ilyen jellegű úton az igényeket nem emelhetjük magásra az ellátás tekintetében, arra is gondolva, hogy mi — vendéglátóként — mit tudunk nyújtani a hozzánk látogató diákoknak.

A lényeg inkább az, hogy az út célja a szakmai gyakorlaton való részvétel. Nem kis anyagi áldozatot jelent az egyetem számára ennek biztosítása, és ezért is szeretnénk, ha a többé-kevésbé kellemes külföldi utazás valóban többet nyújtana az ismeretek bővítése terén, mint az általános tapasztalatszerzés ténye.

Valóban nehéz az általánosítás, hiszen tagadhatatlan, hogy néha jó előadásokat hallgatnak és hasznos ismereteket szerezhetnek hallgatóink, de érzésem szerint ez messze nem

jelent a többséget, nem jellemző. Pedig nehezebb feladatot jelent oktatónknak idegen nyelven több órás előadás és vita során helytállni (amiért itt is köszönet illeti a pénzügy tanszék jónéhány oktatóját), mint anyanyelv eszmét cserélni a nyelvet kevésbé beszélő hallgatóinkkal, akik igen felkészülten és érdeklődéssel indultak tudásukat gyarapítani.

Nagyon jóleső érzés azt tapasztalni, ha a diákok igényesebb pályájuk, szakmájuk tekintetében és ezért okoz gondot, ha e téren nem kapják meg azt a többletet, amit a tanulmányutak biztosítani hivatalosak.

Ismeretes, hogy a cserekapcsolat során az utazáshoz vendéglátás kapcsolódik, ami terheket ró mindazokra, akik az előkészületekbe bekapcsolódtak, a szervezést bonyolították, illetőleg vendégként részt vettek a kinti programban.

Bár rutinnal rendelkeznek a tanszékek, az utazás megszervezése évről évre viszáterő gondokkal jár.

Az elinduláskor észlelhető feszült várakozás és izgalom hazatéréskor csalódásra változik — talán néha vitatható az indoklottsága, — de felvetődik a kérdés: Mi lehet a problémák oka, lehetne másként vagy jobban csinálni?

Az általánosítás nehéz. A kis csoportok különböző országokat látogatnak meg, tagjaik nem egyformán reagálnak a felmerülő akadályokra, a körülmények esetleg a vártnál kellemetlenebb környezetet biztosítanak és sorolhatnánk tovább. De a kisebb problémát mégis ez jelenti, hiszen egy ilyen jellegű úton az igényeket nem emelhetjük magásra az ellátás tekintetében, arra is gondolva, hogy mi — vendéglátóként — mit tudunk nyújtani a hozzánk látogató diákoknak.

A lényeg inkább az, hogy az út célja a szakmai gyakorlaton való részvétel. Nem kis anyagi áldozatot jelent az egyetem számára ennek biztosítása, és ezért is szeretnénk, ha a többé-kevésbé kellemes külföldi utazás valóban többet nyújtana az ismeretek bővítése terén, mint az általános tapasztalatszerzés ténye.

Valóban nehéz az általánosítás, hiszen tagadhatatlan, hogy néha jó előadásokat hallgatnak és hasznos ismereteket szerezhetnek hallgatóink, de érzésem szerint ez messze nem

Természetes, hogy három hét alatt bőven jut idő városnézésre, műemlékek, múzeumok megtekintésére, kirándulásra és szabadidőre kötetlen program biztosítására, de nem a szakmai munkára fordított idő, hanem éppen ennek súlya, jelentősége és tartalma az, ami egyre gyakrabban okoz gondot.

E jelleg kidomborítása mellett még egy gondolatot szeretnék röviden érinteni. A tanszékek oktatói, dolgozói amellelt, hogy igyekeznek lelkiismeretes előkészítéssel útnak indítani az általuk kiválasztottakat, még egy területen vállalnak feladatot. Nemcsak a technikai lebonyolítás az, ami meghatározza a sikeres végrehajtást; a hallgatók gondos felkészítése is komoly oktatói-névelői munkát igényel.

Minden résztvevőnek illeik tisztában lenni azzal, hogy a vendéglátást itthon is viszonyon fogjuk. Aktív szerepet kell játszanunk az általunk biztosított és összeállított három hét rendezvényeinek megvalósításában, lebonyolításában és nemcsak az aktív közreműködés a kívánalom, hanem az is, hogy ne forduljon elő az, hogy néhány társunk minden szabadidejét vendégeink patronálásával kell hogy töltsék, míg a többség szinte alig találkozik velük itt-tartózkodásuk alatt.

Dr. Papp Kornélia

Monológ arról,

hogy jobb is lehetne, ha...

Milyen volt az idej szakmai gyakorlat? Se jobb, se rosszabb a tavalyinál — ez lehet a hallottak summázott véleménye.

Most is akadtak olyanok, akik szerencsésen „kifogták”, a melléjük beosztott instruktorok tényleg segítettek, irányították őket. Persze, az instruktorok is emberek, így mint minden más halandó, évi szabadságukat kivéhetik éppen a szakmai alatt is. Ilyen esetben a szakmai gyakorlat kellemes üdüléssé vált mindkét fél számára (a különbség csupán annyi, hogy az instruktor mindezt némi kis pénz is kapott). Jobbik esetben, a szakmai kicsit elcsúsztatják. Máshol viszont az előírt szakmai gyakorlati időt percnyi pontossággal megkövetelték — munkával, információval azonban már kevésbé szolgáltak. Akadtak természetesen, olyan vállalatok, intézmények stb., ahol a formai precizitás tartalmival is párosult. S hogy a felsorolásból ki ne hagyjam: néhol a munkát nemcsak az instruktoroknak, de a diákoknak is díjazták. Itt azután az „anyagi érdekesség” alakította ki a menetrendet.

Ahogy a vállalat értelmezi

A vállalatok, intézmények eltérő módon értelmezték a nyári gyakorlatot, s ennek megfelelően segítettek bennünket. De, ha jól meggondoljuk, nemcsak értelmezésbeli problémák vannak: idő se nagyon volt a velünk való foglalkozásra. Kávézás, uzsonnázás, apró-cseprő dolgok megbeszélése. — A mi kérdéseink ezek mellett eltörpültek, nem forgathatták meg a már jól bevált, megszokott napirendet. Meg, jószívűek is a dolgozók: „Ugyan, menj inkább strandra, te még megteheted” — hangzott a jóindulatú tanács. De az ellenkező vélet is gyakori volt: „Itt van ez a pár száz nyomtatvány, légy szíves, számozd meg, s rakd sorba őket. Ez a munka jó ideig elég lesz...” Ilyenkor célserű volt hosszú ideig, komótosan dolgozni, a munkát nem lekicsinyelni, mert ellenkező esetben könnyen elveszítették jóakarónk bizalmát.

Nézünk meg magunkat. Akartunk-e igazán dolgozni, tanulni? Erre első pillanatban határozott igennel felelünk. A második pillanatban kicsit hosszabban elgondolodunk, és módosítjuk válaszukat: elvben igen. A harmadik pillanatra: mi volt a gyakorlatban? Június vége, július eleje — a legnagyobb kánikula. Elvben akartunk figyelni, tanulni, dolgozni, a gyakorlatban kicsit tünnyák, a nap által elkábitottak voltunk. (Tisztelet a kivételnek, mert ilyenek is akadtak szép számmal.) Mert: lehet, hogy a vállalat, intézmény nem foglalkozott velünk eleget, de ha egy kicsit szívesebb, kitartóbbak vagyunk, akkor többet is elérhetünk volna...

Ha mind a két fél úgy akarta

Hogy rajtunk és a vállalat hozzáállásán múlt szinte minden, ez kevésbé vitatható. De csak akkor sül ki valami, mindkét fél számára hasznos dolog, ha egyetértés van: vagy egyik sem kívánja „erőltetni” a dolgot — ilyenkor általában nincs panasz —, vagy mind a kettőn komolyan veszik, sokat várnak, akarnak az egyhónapos gyakorlattól — a panasz ilyenkor is elmarad. A két megoldás között azonban és ég főd a különbség. Az eredményben mutatkozik meg ez leginkább. Az első esetben kinnal összeállított napló, beszámoló — mert nincs annál nehezebb dolog, mint olyanról írni oldalakat, ami nem volt. Másik eset: esetleg egy jó diplomamát. elkezdett kutatást eredményezett a gyakorlat. Ilyenkor az instruktor nemcsak egy hónapra, de továbbra is szívesen vállalja a tanácsadó, segítő szerepét.

Hogy a külföld se maradjon ki

Sokunk azért maradt itthon, mert „tényleg szakmaizni” akart, s nem a címszó alatt valami mást csinálni. Többen e más alatt a külföldi gyakorlatot értették. Mert miből is áll egy ilyen gyakorlat? Előadások hallgatása, üzemlátogatás, baráti találkozók — természetesen mindez az adott

ország nyelvén. Szakmailag — a nyelvi nehézségek miatt — nem mindenki számára értékesek. Az itthoni gyakorlat értékelése után azonban úgy tűnik, hogy a hazai „mérce” (az átlagosat) megütik. Többet adnak viszont egyéb téren: nyelvtanulást, az adott ország nemcsak turistakénti megismerése, tapasztalatszerése. Igaz, míg a hazai gyakorlatok ingyesesek, ezekért nem kis összeget kell fizetni.

Na, és az egyetem?

Igen, idáig az egyetemről szinte elfeledkeztem, a szakmai sikerét (sikertelenségét) teljesen a vállalattól, illetve tőlünk, diákoktól tettem függővé. Ami csak a gyakorlatban igaz. Ezt azonban megelőzi, kialakítja az évközbeni szakszeminárium, a szakszemináriumvezető személye, kövételvénye. Ha azt a feladatot kapjuk, hogy összesel egy dolgozatot adjuk be, ha másból nem hát „kényszerből strapáljuk” magunkat. Akad olyan szemináriumvezető is, aki hallgatója öntudatára, érdeklődésére bizza a szakmai. Hogy őszinte legyek, nekem ez utóbbi tetszene inkább, de... Igaz, hogy már végzősök vagyunk, már három év mögöttünk van, de a szakmai önértékeléssel, pontossággal tudásunkkal vagy tudásvágyunkkal — nem tudom pontosan megfogalmazni — baj van. Így némi előírás, ami munkára kényszerít, azért nem árt. (Itt megint azt kell mondanom; szerencsére azért olyanok is akadtak, akik minden fajta előírás nélkül is tartalmasan töltötték el a gyakorlatot.)

A cikk tanulsága

Most újra ide kellene másolnom az egészet, kicsit talán tömörítve. Tény azonban: az az idej szakmai gyakorlat se jobb, se rosszabb nem volt a tavalyinál — és ez lehangozó. Illetve nem mindenkit hangol le, csak kicsit beletörődővé teszi az embert: ugyanolyan, mint a tavalyi s olyan, mint a jövő évi. Mind egyformák. És végeredményben ez az, ami lehangozó. De ez se mindenki számára.

Kocsis Ilona

Munkában a táborlakók

Nemzetközi építőtábor Enyingen

Július 5-től 25-ig tizenöt leányt egyetemista a katowicei közgazdasági akadémiáról, tíz bolgár a vármegyei közgazdasági egyetemről és körülbelül huszonöt—harminc magyar közgazdász dolgozott a Siofoki Állami Gazdaság építőtáborában.

A tábor meglehetősen baljósulató előjelekkel kezdődött. Eredetileg Győrbe tervezték, de itt csak a posztógyárban kaptunk volna munkát, egy zajos, fülledt teremben. Ezek a körülmények forró nyári napokon nem a legideálisabbak, ezért a tábor vezetői egyéb lehetőség után néztek. Így kerültünk végül Enyingre az általános iskola diákokhoz. A cseréti külföldi vendégeink nem fogadták kitérő örömmel, hiszen ők Magyarország harmadik nagyvárosába készültek. Hamarosan tudomásul vették azonban az új helyzetet, és a hétfői kirándulások kárpótolják őket a csalódásért.

Az Állami Gazdaságban a tábor idején a meggyben és az uborkaföldön volt különösen sürgető a munka. Néhány napon át őszibarckot is szedtünk.

A nemzetek közötti munkaversenyben végig a bolgárok jártak az élen. Jogosan nyerték ők az első helyezést brigádnak járó ezer forintot. A magyarok között — egyrészt az állandóan változó létszám, másrészt a különböző helyen végzett munka miatt, nehéz volt versenyt folytatni. Mégis nyilvánvaló volt, hogy az elsős, másodikos lányokból álló „MM” brigád dolgozott végig a legegzenyesebb tempóval, kitartással, és állandóan magas teljesítménnyel. Külön értékeltek a legjobb egyéni teljesítményeket is. Az ezt elérők megkapták az egyetem fehérpiros trikóját.

A legjobban sikerült szabadidős programok a hétfői kirándulások voltak. Jártunk Veszprémben, Zircen, Gézaházán, Tihanyban, nagy körutazást tettünk a Balaton körül. Különösen a tapolcai tavasbarlang, és a badacsonyi borpince tett nagy hatást a külföldiekre.

Hányoztak viszont az igazán jó hétköznapi programok, amik „összehozhatták volna” a táborlakókat. Ilyen csak a három nemzeti est volt, amikor a vendéglátó nemzet jellegzetes ételeivel, dalaival és táncjaival lepte meg a többieket. Ez azonban kevésnek bizonyult. A vártnál kisebb érdeklődés kísérte a nemzetek közötti focibainokságot. Pedig a magyar fiúk ugyancsak jól játszottak 14:1-re verték meg a lengyeleket, 14:4-re a bolgárokat. Nem sikerült igazán jól a politikai FORUM sem. Udvárian megerősítettük egymástól: „Ez hogyan van nálatok?” és udvariasan válaszoltunk is. De nem bontakozott ki izgalmas vita, ami pedig a szocializmus építésének három némi módon eltérő útját járó ország jövőjéről közgazdászaitól várható lett volna.

Úgy tűnik, a három hét nem megfelelő időtartam az építőtáborok számára. Enyingen legalábbis nagy volt a forgalom, — sokan elutaztak a második héten, vagy később jöttek le, egyéb programok miatt. Jobb lenne a két hét, mivel így még más is belefér az építőtábor mellé a nyárba, vagy a négy, mert akkor aki táborozni jön, erre szánja rá a szünetét, és nem csinál más programot.

Végül is nem volt rossz a tábor. Ez jelentős részben a vezetőknél: Payrits Mártonon, Szegedi Éván és Lucz Ferencen múlik, akik az adminisztratív feladatok ellátása mellett, mindent megtettek azért, hogy jó hangulat legyen a táborban, és mindenki kellemesen érezze magát. Munkájuk eredménye: a táborban nem voltak fegyelmi problémák és az általános teljesítmény is megfelelő volt.

A háromhetes munka után a lengyelek Kiliántelepen, a bolgárok Verőcén folytatták a magyarországi nyaralást.

Pál Kata

POTSDAM MELLETT

Hat országból

A vakációval együtt véget ért az építőtáborozás ideje is. Egyetemünkről kilencen — jökönt II. évesek — az NDK-ban dolgoztunk. Az NDK-ról még otthon Bangladesben sokat hallottam, sok jót, s mindent most a saját szememmel is láthattam. Egy napot töltötünk Berlinben, majd elindultunk a Potsdam melletti táborba, ami sokféle munkával és programmal várt ránk. A hat szocialista és két kapitalista országból (Szovjetunió, Bulgária, Csehszlovákia, Lengyelország, Magyarország, Franciaország, Finnország és természetesen a vendéglátó NDK) érkező hatszáz fiatal szép faházakban, tiszta szobákban kapott helyet. A szocialista országokból jött fiatalok nagy része különböző közgazdasági intézmények hallgatója volt.

Sajnos a kis munkacsoportokra (10—15 fő) való tagolódás megnehezítette azt, hogy munka közben közelebbről megismerjük egymást, véleményét cseréljünk egymás között. Így csak az esti órákban lehetett szó közös tábori életéről, amikor viszont már különböző programok foglalták el minket. A mi kis kilencfős magyar csoportunk az első nap délelőttjén megkapta a faházhoz szükséges szerszámokat, felszereléseket. Összesen tizennégy munkanapunk volt, napi kilencórás munkaidővel, amibe a tízórás és az ebéddő is beletartozott. Munka után kellemetlen percek következtek, ugyanis meleg víz nem volt, az idő igen hűvös volt, így aztán nehezen lehetett mosakodni, pedig néha zuhanyozni is kellett.

Cserépgyárban, nem az irodák ablakain keresztül

Ebben az évben másodszer rendezték meg az írók politikai barátsági táborát Miskolcon, a Lenin Közhatali Művekben. Az LKM, csaknem húszezer munkásával, Magyarország legnagyobb ipari üzemei közé tartozik, s mint az ország annyi más helyén, itt is hiány van munkásokban. Jó „helyszínt” találtak tehát a tábor szervezői amikor az LKM Cserépgyárára esett a választásuk: egy ilyen ipari nagyüzem megismerése — nem az irodák ablakain keresztül, hanem a mindennapi munka során — egyetlen jövőjéről közgazdászok sem válik hátrányára.

Mintegy hatvan magyar, 35 szovjet, valamint több NDK-beli és portugál diák dolgozott együtt egy hónapig, s ez nemcsak barátságok kialakulását, de egymás országról új ismeretek szerzését is elősegítette.

Normális munka

— norma nélkül

Milyenek találták a lányok a munkát? — Gergely Katalinnal, a szalajkavölgyi Erdei Múzeumnál beszélgettünk.

— A lányok először a Cserépgyár raktárában dolgoztak, a selejteket kellett csillére rakni, de a több, mint húszkilós darabokat elég nehéz volt felemelni. Később aztán könnyebb munkára osztottak be bennünket, a brigádokhoz kerültünk kisegítőnek. Felűnt nekem, hogy mennyire nehéz munkát végeznek itt az emberek, aminek egyik oka, hogy a gyár gépeinek elég nagy százaléka régi, harmincegyvenéves.

— Ereztek, hogy hasznos munkát végeztek?

— Mindig volt mit csinálnunk, bár nem kellett megszakadnunk a munkában. Többen azért hiányoltuk, hogy nem volt semmiféle normánk. Minden brigádtagnak 250 cserépet kellett elkészítenie naponta. Miután odakerültünk a brigádokhoz, a teljesítmény-előírások nem változtak: ugyanennyit kellett termelnie az új, diákokkal bővített brigádnak, mint a réginek.

— Milyen kulturális programokat szerveztetek?

— Az első napokban a gyár KISZ-szervezete rendezett ismerkedési estet. Általában azonban mi magunk, a kollégiumban csináltunk programokat. Volt magyar est, majd a szovjetek műsora: Petőfi oroszul. Az avasi templomban nagyon szép orognahangversenyt hallgattunk meg.

A második turnus vezetője Tóth Vladimir mondta: döntő többségében lányok jelentkeztek a táborba, a Művek vezetői nem mindig tudtak mit kezdeni velük, hiszen a legtöbb műhelyben nehéz fizikai

munkát kell végezni. Jövőre jó lenne, ha a fiúk közül is többen jelentkezének.

A gyár vezetői gondoltak a következő évekre, az itt szerzett tapasztalatokat szeretnék felhasználni a jövő táborainak szervezésénél is. Ezt mutatja, hogy az első napi „fogadás” felkérték a diákokat: a munka során szerzett észrevételeiket mondják el, sőt, konkrét javaslatokat is tehetnek, hogy mit lehetne másképp, jobban csinálni. S hogy ez a felhívás ne csak pusztán szó legyen, anyagi ösztönzéseként a legjobb javaslattevőknek pénzjutalmat ígértek. Az első két héten azonban egyetlen javaslat sem érkezett a diákok részéről. Pedig valószínűleg senki sem dolgozott csukott szemmel.

Nyolcan Portugáliából

Nyolc portugál lány és fiú jött el Miskolcra, többnyire igen fiatalok, középiskolások. Ők a kertészetben kaptak könnyebb munkát. Közülük a legidősebb José (teljes nevét már ő írta le egy papírra: José Carlos da Silva Medeiros dos Santos).

SALGÓTARJÁNBAN

Élet a fólia alatt

Negyvenhét jókedvű közgazdász volt egyetemünk salgótarjáni építőtáborában.

Amikor egy kedd délelőtt mintegy két és fél óra utazás után megérkeztem a salgótarjáni városi strandon felvett két hatalmas sátorhoz, a két otmaradt, — influenzával és lábfájással küszködő táborőrön kívül, — természetesen senkit sem találtam. Az útbaigazítás után váltott buszokkal igyekeztem ki a csoport egyik felének munkahelyére, a Gorkij lakótelepre. Az itt dolgozó fiúk és lányok újonnan épített házak közötti parkosítással és rézsúvával foglalkoztak. Nemre való tekintet nélkül csakány, lapát és kapa volt a kezükben.

— Hogy érzitek magatokat? — tettem fel a teljesen felesleges kérdést a láthatóan kitűnő hangulat ellenére.

— Nagyon jól. — jött az egybehangzó válasz, — bár van néhány kisebb probléma.

Sz. J.:

Az időjárás nagyon ellenünk dolgozik. A két nagy sátor a múlt heti zuhánál teljesen beázott. Ott álltunk a szó szoros értelmében megfűrödve, míg nem Költő Magdi, táborunk vezetője hosszas talpalás után elintézte, hogy legalább az ágyunkat a Patyolát soron kívül szárítsa meg. A munkálatok vállalatától kaptunk egy hatalmas fóliát, amelyel pót-tetőként használunk, egyelőre sikerrel. Ami a munkát illeti, szerintem mindenki rendesen dolgozik, igazán nincs lógás.

A kirendelt vállalati munkavezető:

A legnagyobb mértékben meg vagyunk elégedve, sokkal többet és jobban dolgozunk, mint a helybeli építőtáborosok.

M. K.:

Pedig kevés a kaja! Negyvenhat forint egy fő egy napi ellátásának költsége, ebből bizony nagyobb mennyiségű ételre is juthatna. Sok pénzünk megy el plusz enniválóra...

Mint a korábbiakban a táborosok elmondták, a salgótarjániak, — kezdve a városi KISZ-fiataloktól a vállalati dolgozóig — nagyon kedvesek. Sok, élményben gazdag programot szervezett a tarjá-

A gyár vezetőinek hozzáállását jól tükrözi már az első napi „fogadás” is, ahol csaknem egy napot szántak arra, hogy megmutassák az egyetemistáknak a várost, valamint — egyelőre kisfilmek segítségével — a környék történelmi és kulturális nevezetességeit. Talán titokban arra is számítottak a gyáriak, hogy néhányukkal az egyetem befejezése után — már mint végzett szakemberekkel — újra találkozhatnak Miskolcon.

A tábor résztvevőit éppen turnusváltáskor érték utól (a magyarok ugyanis két váltásban dolgoztak, míg a külföldiek egy hónapig voltak Miskolcon.) A váltás idejét egy háromnapos kirándulásra használták fel. Az útvonal: Miskolc—Szilvásvárad—Isztállóskő—Szalajkavölgy—Eger. Hozzájuk csatlakoztunk, hogyha már munka közben nem is, de legalább a kiránduláson elcseszett beszélgetésekből képet adhassunk a tábor hangulatáról, életéről.

— Hogyan kerültek Magyarországra?

— A mi ifjúsági szervezetünk és a KISZ között egy éve van kapcsolat, s tavaly kötötték meg a szerződést, mely szerint Magyarországra jöhetünk dolgozni.

— Mit tudatok erről a munkáról?

— Csak annyit tudunk előre, hogy Észak-Magyarország egyik városában, egy ipari üzemben fogunk dolgozni. A szerződés szerint tizenketten

jöhetünk volna, de végül csak nyolcan jöttünk. Ez az utóbbi két hétünknek magunknak kellett fedeznünk és sokan ezt nem tudták megfizetni.

— Mit jelentett nektek Magyarországra jönni?

— Korábban még nem találkoztunk szocialista országokból való emberekkel, egyszerűen nem volt lehetőségünk a személyes beszélgetésekre, ismerkedésre. Most nemcsak magyarok, de szovjetek és németek is vannak itt. Sokat jelent nekünk, hogy egy szocialista országban dolgozhassunk; azt is mondhatom: a szocializmusért. Otthon erre még nincs lehetőségünk.

A tábor végso értékelése még hátra van, de „egyéni értékelések” már menetközben is készültek. Ilyen például hogy az eredetileg két hétre jelentkezett magyarok közül sokan még két héttel megelőzték a Miskolcon töltött időt.

Földes Péter

Gólyatábor

A tavalyi kedvező tapasztalatok alapján idén is megrendezték az elsősök építőtáborát szeptember 1-től 8-ig. A mintegy negyven fős évfolyamból 270-en érkeztek meg a törökbalinti kollégiumba. A munkával több szerencsésük volt, mint elődeiknek: a Törökbalinti Állami Gazdaságban dolgoztak. A napi 6 óras munka után sokszínű programok várták a táborlakókat. Előadások az egyetemről, a tanulmányi

és a mozgalmi munkáról, vetélkedő, disco filmvetítés. A tábor célja, hogy megkönyítse a gólyák számára a beilleszkedést az egyetemi életbe, a megismerkedést a rájuk váró feladatokkal, és indítást adjon a csoportközösségek kialakulásához.

Mivel a tábor lapzártakor még nem ért véget, részletes beszámolókat a következő számban közöljük.

lektíva létrejött. A vita tárgyát néha csak az éjszakai olimpiai közvetítések végignézése, illetve mellőzése képezi a sportbarátok és a hétalvós között.

P. A.:

Kár, hogy már csak öt nap van hátra. Nagyon jó volt itt, 77-ben is elővők. Csak ne essen olyan gyakran az eső!

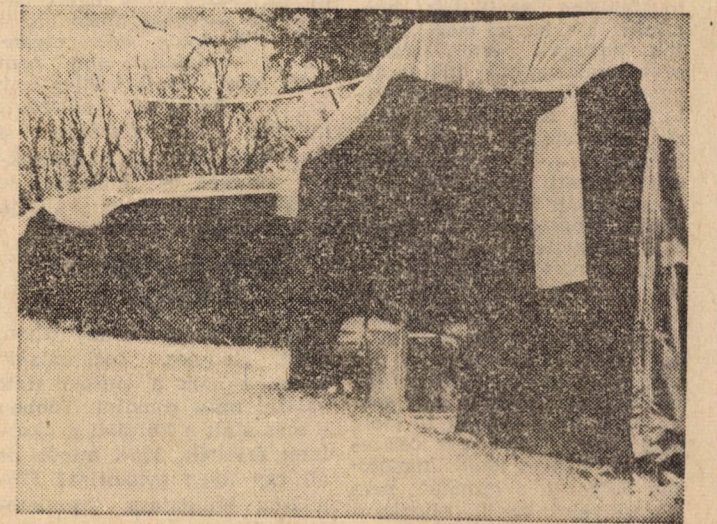
Ami én, mint kívülálló a látottakból és a hallottakból kiszűrtem:

Jövőre feltétlenül kell javítani az ellátáson és a sátrak minőségén. A jó munka egyik fontos alapfeltétele a jó kondíció. Jó erőnlétben pedig csak az van, aki eleget eszik és nyugodt körülmények között pihen. Ezek megoldása pedig, csak egy kicsit alaposabb, lelkismeretesebb utánjárás kérdése a szervezők részéről, amit okulva az ideit tapasztalatokból, bizonyára meg is tesznek a jövőben.

Amikor délután a vonat lépcsőjén attól a néhány barátomtól búcsúztam, akik kikisértek, SZ. J. még utámon szólt:

— Igérd meg, hogy nem úgy írod le a látottakat és hallottakat, mintha mi itt szenvednénk ettől a néhány apró-cseprő problémától. Az bizony egy nagyon csúnya kacs lenne. Hidd el, nagyon jól érezzük magunkat, kár hogy mindjárt vége.

Megigértém, Ime!
Petrich Ákos

Eső után szárad a tábor

Beszélgetések a gazdasági igazgatóság pártalapszervezetében

Előterben a helyi problémák

A GAZDASÁGI IGAZGATÓSÁG tizenhat fős pártalapszervezetében is lezajlottak tavasszal a tagkönyvcserékapszán folytatott beszélgetések. Ezek tapasztalatairól, a felvetődött kérdésekről, problémákról Kis Antal, az alapszervezet párttitkára tájékoztatta lapunkat.

Előjáróban néhány sajátosságot említenék. Alapszervezetünk kis taglétszáma ellenére meglehetősen heterogén összetételű. Kilenc fizikai és nyolc szellemi, illetve adminisztratív párttagunk a legkülönbözőbb foglalkozású, beosztású és iskolai végzettségű. A közös munka, a közös problémák, azok megoldására tett közös erőfeszítéseink, az a tény, hogy valamennyien személyesen is jól ismerjük egymást, jó közösséget alakítottak alapszervezetünkben. A taggyűléseink élénkeek voltak, mindenki bátran, gátlások nélkül mondta el véleményét. A beszélgetések során ezt szinte mindenki megemlíti, pozitívként, annak következményeként értékelte, hogy a gazdasági igazgatóság párttagjai önálló alapszervezetet alkotnak. Korábban ugyanis az ipari pártalapszervezethez tartoztunk, ami több szempontból sem volt ideális. Ott legtöbbször oktatással kapcsolatos problémák szerepeltek a taggyűléseken, amelyek — érthetően — a párttagjainkat kevésbé foglalkoztatták, s ez hátrányosan befolyásolta az aktivitást.

Ugyancsak pozitívan ítélt meg a tagság azt a tavaly bevezetett gyakorlatot, hogy a hatásköri lista alapján beszámoltatjuk a gazdasági vezetőket a taggyűlés előtt. Ezek a beszámolók tájékoztató jellegűek, kitérnek a jövőbeni tervekre, feladatokra is. Mivel a felsőbb gazdasági vezetők által meghatározott feladatok megszabhatják pártmunkánk irányát is, ezt a kezdeményezést mindenki igen jónak, hasznosnak tartotta.

NEHÁNY KÉRDÉS, javaslat, igény is megfogalmazódott a beszélgetéseken. Az egyik úgy hangzott, hogy jó lenne, ha itt az egyetemen szervez-

nének a dolgozók részére olyan tanfolyamot, illetve oktatást, ahol a marxista középiskola anyagát elsajátíthatnák a jelentkezők. Korábban már volt ilyen oktatás az egyetemen, tizenhat fő eredményesen el is végezte, sőt két embert továbbtanulásra is javasoltak a marxista esti egyetemre. Ők azóta azt is eredményesen végzik. Valószínűleg ennek a hatására merült fel újra ez az igény. Jelentős vonzereje a dolgnak, hogy itt helyben az egyetemen folyik az oktatás, közvetlenül munka után, s az utazgatást megspórolva kevés idővesztéséget kell vállalniuk a tanulmánygyógyknak. Ez ügyben még fel kell mérni, hogy körülbelül mennyi jelentkezőre lehet számítani, s csak ennek ismeretében tudunk érdemben foglalkozni a témával. Másik többek által megfogalmazott igény, ami szorosabban kapcsolódik mindennapi tevékenységünkhöz, hogy gyakrabban kellene munkaértekezleteket tartani, s azoknak összevontabbaknak kell lenniük olyan mértékben, amennyiben a tevékenységi körök összefüggnek az egyes csoportok között. Így el lehetne kerülni, hogy párttaggyűléseken olyan témákról beszéljünk, amelyek a munkaértekezletekre tartoznak valójában.

Természetesen nemcsak a jó dolgokról és pozitív igényekről beszéltek párttagjaink, hanem problémáinkról, gondjainkról is szóltak. Az egyik ezek közül a gazdasági igazgatóságon működő KISZ-alapszervezet kérdése. Ha végigfutunk a névsoron, kiderül, hogy ezek a fiatalok egy kivétellel valamennyien itt tanulnak az egyetemen, a napi nyolcórás munkájuk után. Ha ehhez még hozzáadjuk, hogy sokan közülük családok is, nem lehet csodálkozni azon, hogy ez az alapszervezet nem képes eléggé kezdeményezni, önálló, aktív KISZ-élet kialakítani. Valószínűleg itt valamilyen szervezeti változtatásra lesz szükség. Hasonló problémánk van szak szervezeti alapszervezeteinkkel is. Amikor a gazdasági igazgatóság jelenlegi szervezete

megszületett, egy szakszervezeti alapszervezetünk volt, amelynek működésével a tagság nem volt megelégedve. Az okot abban látták, hogy a vezetők nem ismerik eléggé a nagy létszámú dolgozó tagságot, akik a legkülönbözőbb helyeken, területeken, beosztásokban dolgoznak, ezért az orvoslást több alapszervezet létrehozásában látták. A jelenlegi három alapszervezetünkkel is problémák vannak, hiányosak a vezetőségek, egyik alapszervezet tagsága idős nyugdíjasokból áll, akikkel nehéz bármit is szervezni, tehát ismét valamiféle változtatásra lesz szükség, amint azt párttagjaink is jelezték.

TÖBBEN ERDEKLŐDTEK, hogy mi van jelenleg azzal a gazdasági igazgatóság szervezeti felépítésének továbbfejlesztésére készült — tervezettel, amelyet a rektor és a gazdasági főigazgató 1974-ben nyújtott be a minisztériumba. E terv megvalósítása legelőször létszámgyógyknakon és az elég nagyfokú fluktuációból adódó problémáinkon segítene. Egyetemeszerte találkozni lehet azzal a nézetrel, hogy a gazdasági igazgatóságon kellemtelen munkahelyi légkör alakult ki, ezért nagy a fluktuáció. Akik ezt hangsúlyozták, nem ismerik eléggé a helyzetet, s összekeverik az okot az okozattal. Az ok az, hogy az Oktatási Minisztérium által meghatározott kulcs szerinti fizetést tudunk adni, ami jóval kevesebb annál, amit egy nagy vállalat tud nyújtani, még nem is ugyanazért a munkáért, mert nálunk — lévén kisebb cég — összetettebb, sokrétűbb munkát kell végezni a kevesebb pénzért. Innen mindenki nagyobb fizetésért magam el. Az említett terv tartalmaz egy olyan javaslatot, hogy a jelenlegi csoportjainkat (kötségvetési, számviteli, pénzügyi stb.) osztályokká kellene fejleszteni, miáltal mindenki ugrana a nőmenklatúrában és körülbelül ugyanazt az összeget tudnánk fizetni mi is, mint amit az ipari területen hasonló munkakörben dolgozók kapnak. Ezzel valószínűleg meg tudnánk szüntetni a fluktuációt, annak káros kö-

vetkezéseivel (betöltetlen munkakörök, többi dolgozónk túlerheltsége, új munkatársak állandó betanítása) együtt. Van még egy tényező, ami szintén kedvezőtlenül befolyásolja olykor a munkahelyi légkört, de ezen nehezebb segíteni. A gazdasági igazgatóságban túlnyomórészt nők dolgoznak, ami azt jelenti, hogy sohasem teljes a létszám egyetlen csoportnál sem, mert szülési szabadságon, gyersen vannak, ha beteg a gyerek, a feleség marad otthon, arról nem is beszélve, hogy ő maga is megbetegedhet. Mindez természetesen, problémák csak akkor adódnak ebből, ha például mérlegbeszámoló idején a hat-tagú csoportból mindössze ketten maradnak a munka elvégzésére. Ilyenkor persze ingerlékenyebbek az emberek, különösen, ha olyan dolgokkal fordulnak hozzánk, amit nem is nekik kell intézni, s ez kölcsönös bosszankodásokhoz vezet. Ezért javasolták többen is a beszélgetések során, hogy javítani kell a tanszékek és a gazdasági igazgatóság kapcsolatát.

A helyi, szorosabban véve munkahelyi problémák mellett szó volt természetesen az országos politikáról. Elmondhatom, hogy párttagságunk tájékozottsága jó, pártunk politikájával egyetértenek a tagok, a beszélgetések őszinte légkörben zajlottak le. A vezetőség pozitívan értékelte azt, hogy új témákkal nem találkoztunk hiszen ez azt jelenti, hogy ismerjük a tagság véleményét, érdeklődését, problémáit, mert a taggyűléseket hasonló aktivitás és őszinteség jellemzi.

A beszélgetések tapasztalatairól jelentést készítettünk a pártbizottságnak. A gyakoribb munkaértekezletek tartására és a tanszékekkel való viszony javítására vonatkozó igényt továbbítottuk a gazdasági vezetést felé. A KISZ-alapszervezet ügyében a pártbizottság segítségét kértük, továbbá kértük, hogy ismételt szorgalmazzák a gazdasági igazgatóság fejlesztésének megoldását.

Nagy Katalin

Nem felejtjük

Már tudjuk magunkról, hogy a gépeltérítések, me-rényletekről és esztelen véronitásokról szóló hírek özönében nehezen lehet felkelteni figyelmünket, természetes felháborodásunk enyhül, s megszokottá válnak az emberi életet kioltó abszurd tettek. Szinte egymást érik az égbekiáltó gazdaságok, amelyek népek önrendelkezési jogát csorbítják, országok életét teszik tönkre, vagy amelyeket a fajvédelem jegyében követnek el. És mégis mindegyiket számon kell tartanunk, mert emberi érzéseink, becsületünk, lelkiismeretünk, elveink nem engednek, hogy egyről is elfeledkezzünk.

Nem feledhetjük például azt, hogy három éve Chilében egy egész nép demokratikusan kinyilvánított akaratát tették semmibe egyenruhás gazemberek, s amerikai gazdák. Az emberekre a terror, a gyanakvás, a félelem éveit hozták. Munkásokat, értelmiségieket, diákokat bocsátottak el állásaikból, letartóztatták, kegyetlenül kínozták őket és sokat közülük meg is öltek — baloldali meggyőződésük miatt. Ezeket kényszerítettek arra, hogy elhagyják hazájukat. Pinochet és emberei mostanában igyekeznek szalonképessé tenni rendszerüket — mi viszont, akik az emberi méltóságot és szabadságot legszertebb dolgaink között tartjuk nyilván, nem felejtjük, hogy minden tettük az irracionális, embertelen, átkozott fasizmus tette.

Nem sikerült azonban megtörniük Allende híveit, a haladás híveit, a fasizmus ellenségeit. Ezek az emberek önfeláldozó harcot folytatnak, s ők jelentik a biztosítékot arra, hogy a fasizma junta hatalma összeomlik, s a bűnösök lakolni fognak.

M. G.

Ösztöndíjasként

Harvardon

Az elmúlt tanévben az Országos Ösztöndíjbizottság pályázatán keresztül 10 fiatal magyar volt IREX (International Research and Exchange Board) ösztöndíjjal az Amerikai Egyesült Államokban. Az USA és a kelet-európai országok közötti kölcsönös kulturális és tudományos csere keretében lebonyolított tanulmányút egyik résztvevője egyetemünk oktatója, Németh Miklós a népgazd. terv tanszék adjunktusa volt.

Utítményeiről, benyomásairól, az amerikai egyetemeken szerzett tapasztalatairól lapunk munkatársával beszélgettünk.

Kint tartózkodásom hónapjából nyolcat a Harvard University-n töltöttem, s így lényegében majd egy teljes tanév tapasztalatairól számolhatok be (a fennmaradó két hónap részben Berkeleyben, részben pedig utazással telt el). A Harvardon eltöltött hónapok alatt döntően két témával foglalkoztam. A gazdasági növekedés, növekedési elméletek és modellek témakörével az első fél évben, az úgynevezett „cost-benefit” elemzés téma pedig a második fél évben jelentették a munkám gerincét. Rendszeresen látogathattam a különböző előadásokat, szemináriumokat, s emellett a témákban érdekelt professzorokkal is konzultálhattam több alkalommal. Nagyon sok könyv és cikk feldolgozására törekedtem, s ehhez az egyetem több könyvtára, illetve a tanszék és a professzorok kiadványai voltak nagy segítségemre. Természetesen a fent említetteknek kívül más területekre is igyekeztem bepillantást nyerni (főleg a Nobel-díjas Arrox professzornak a rendszerek és a gazdaság irányíthatóságáról, valamint Raiffa professzor döntéshozataláról tartott előadásait látogattam előszeretettel, amelyek a megismerés és információszolgáltatás igényeit szolgálták). Az úgynevezett munkaerő és az azt követő kávézás alatti kötetlen, de nagyon érdekes „gondolat-párbajok” is nagyon sok ismeret szerzésére nyújtottak lehetőséget. Maga a forma na-

gyon megnyerte tetszésemet, s külön érdekessége, hogy az úgynevezett postgraduális diákok is részt vehettek, s nem egy esetben az ő jelenlétük és kérdéseik tették nagyon élénkes és színvonalassá ezeket az órákat.

A nagyobb nyilvánosság előtt volt-e alkalmam tanárként fellépni? A tanulás és információszolgáltatás kölcsönösségének megfelelően két alkalommal oktatóként is szerepeltem. Egy szeminárium és egy munkaerő keretében előadást, illetve konzultációt tartottam a magyar tervgazdálkodási rendszerről és a magyar közgazdászok képzéséről. Mindkét alkalommal igen sok kérdés és hozzászólás követte a beszámolót. Főleg a diákok részéről tapasztaltam élénk érdeklődést a mi rendszerünk és tapasztalataink iránt...

Milyen benyomásokat szerzett az amerikai képzési rendszerről, ezenkívül szeretném, ha a közgazdászok képzéséről részletesebben is beszélnék.

Megérkezésem és a tanévkezdés között körülbelül 10 nap állt rendelkezésemre, ami alatt igyekeztem a fellelhető dokumentumokból tájékozódni az oktatás rendjéről, a tantárgyakról, követelményekről stb. Erre az egyetem minden évben kiadásra kerülő évkönyvei és a Harvard Gazette egyetemi újság szolgált megbízható forrásanyagul. Az évkönyvek összehasonlítása eredményeként arra a megállapításra jutottam, hogy az

egyetem — legalábbis a közgazdasági oktatás — oktatási rendje (tantárgyak rendszere, tematikája, egymásraépülése stb.) meglehetősen stabilizált mutat. Szinte alig volt eltérés a 3-4 évvel korábbi és a folyó tanévben meghirdetett tárgyak rendszere és tematikája között.

Nem jelent ez konzervatívizmust, megmerevedést?

Nem — s erről menetközben magam is meggyőződtem — hiszen az előadásokon és szemináriumi foglalkozásokon a tudomány legfrissebb eredményeinek feldolgozását is elvégezték, ilymódon biztosítva a rugalmasságot és fejlődést. Szervezeti oldalról nagyon ébern vigyáznak arra, hogy csak olyan tárgyat, illetve új kurzus kerüljön meghirdetésre, amely mind tudományosan, mind szemlélyi feltételek szempontjából megfelel az egyetem állította szigorú követelményeknek. Ezért fordulhat elő például olyan eset, hogy egyes években — ha a kurzus előadója valamilyen oknál fogva hosszabb-rövidebb időre távozik, s nem áll rendelkezésre hasonló színvonalú professzor, inkább a tárgy felvételét szüneteltetik, mintsem gyengébb, vagy nem azonos felfogású, illetve rendszerben dolgozó professzorra bízák. Kétségtelen előnye mellett azonban bizonyos fokú konzervatívizmus is jelentkezik ebben a felfogásban, s ezért többen támadják is létjogosultságát. Nagy körültekintéssel és szigorú titkossággal járnak el egy-egy kinevezés, illetve pályázat elbírálásakor, ezzel is ügyelve az egyetem kivívott hírnevére és színvonalára. (A dékan által kinevezett, zömmel más egyetemeken dolgozó, az adott témában elfogadott szakemberek véleményezik a jelöltet és munkásságát.) Ugyanakkor kevésbé van szemárlétra jellege az egyetemi oktatók pályafutásának a legtehetségesebbek akár 30-35 évesen is professzori kinevezést kapnak, ha arra munká-

juk és oktatási tevékenységük alapozták. Ebben az értékelésben szerepelnek a diákoknak is, akik egy-egy kurzus előadóját, a tananyag színvonalát az előadó munkáját meghatározó kérdőívek kitöltésével értékelik. Ezek a tanárok előtt mindaddig titkosak, amíg a vizsga le nem zajlott, ezzel is kizárva bármiféle szubjektív értékelés lehetőségét a tanárok részéről az egyes vizsgaeredményekben.

Ha egy-egy előadásról rendszeresen alacsony, rossz értékelést kap a vezető, az illető tanárról, rövidesen megválnak tőle az egyetem. Erre azonban a Harvardon csak elvétve kerül sor, éppen a kiválasztás szigorú követelményei miatt.

Az ember néhány hónap tapasztalatával a háta mögött önkéntelenül is összehasonlításokat tesz. Milyen eltéréseket (esetleg hasonlóságokat) tapasztal a két oktatási rendszer között?

Az oktatás rendje és módszerei lényegében hasonlóak az itthoniakkal, kisebb eltérések azonban megfigyelhetők. Az egyik, hogy az előadások 60 percesek, elvétve találni 90 perces órákat. (A szemináriumok persze inkább másfél-kétórásak, főleg a postgraduális kurzusokon.) Meglepően sok írásbeli feladatot kapnak a hallgatók, szinte minden hónapra kapnak egy-egy témát, amelyről 5-8 oldalban dolgozatot írnak. (Ezeknek a javítása és értékelése a tanszéken dolgozó fiatal gyakorlatosok, illetve néhány tehetségesebb post-graduális hallgató feladata.) Egy-egy téma befeljezését rendszerint az órán megírt dolgozat megírása jelenti, ezzel is kényszerítve a hallgatókat a folyamatos munkára. Ehhez a munkához a tanárok maximális felelősséget biztosítanak: így például nem egy kurzus anyaga és a kötelező irodalom is sokszorosítás formájában áll a hallgatók rendelkezésére, szinte heti menetrend szerinti beosztásban.

Hogyan fogadják a diákok ezt a rájuk „kényszerített folya-

matos munkát”? Nem lazítanak-e (önkényesen meg nem engedett eszközökkel) ezen a feszes „heti menetrenden”?

Az évközi dolgozatírásoknál rendkívüli tisztaságot tapasztaltam, a puskázás szinte ismeretlen fogalom. Maguk a diákok mondták el, hogy erkölcsileg megvetik és lenézik azokat, akik ilyen eszközök segítségével akarnának jobb eredményt elérni. A diákok zöme rendkívül komolyan veszi, hogy általuk választott tárgyak ismeretanyagát elsajátítsák, önálló kutatómunkát végeznek ismereteik bővítése érdekében. Ehhez több nagyszerűen felszerelt könyvtár és információs adatbázis áll rendelkezésükre, nem beszélve a kisebb-nagyobb számítógépekről.

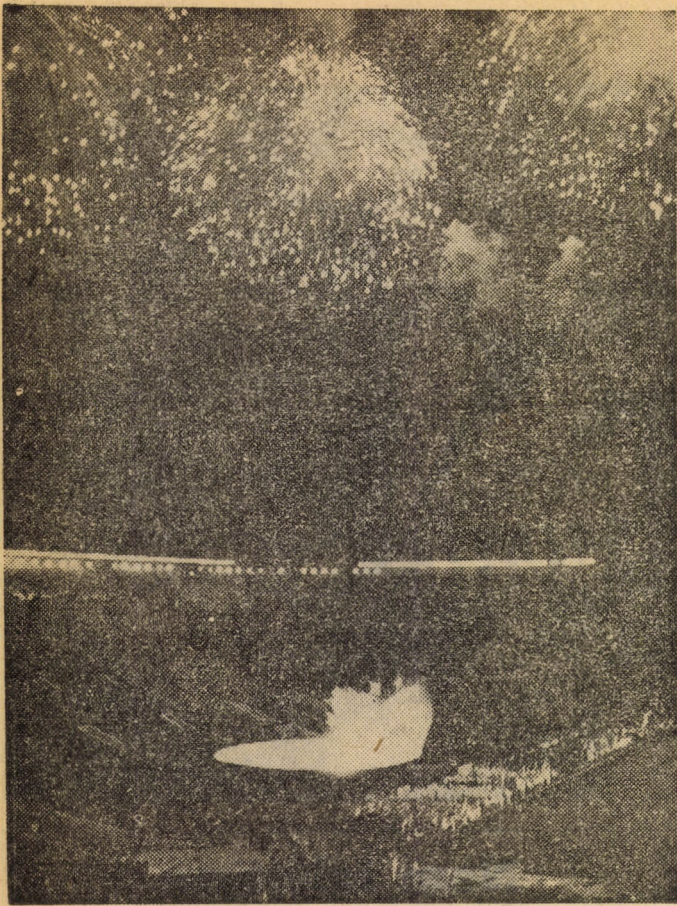
Nálunk — a hozzánk érkező filmek, könyvek folyóiratok nyomán — sokakban illúzió élt az amerikai egyetemekkel kapcsolatban. Mi a tényleges helyzet, milyen a tanár-diák viszony, mennyire van lehetősége a diákságnak az egyetem irányításába, a döntésekbe való beleszólásra?

A tanárok-diákok kapcsolata kevés kivételtől eltekintve (ezek zömmel a tehetségesebb diákok) — nem terjed túl az oktatás során kötelező kapcsolatok szintjén, s tapasztalataim szerint sem a diákság, sem pedig a tanárok nem törekedtek a helyzet lényeges javítására. (A diákok például csak a fogadóórák keretében zavarhatják a tanárokat, azon túl csak kivételes esetekben állnak a diákok rendelkezésére.) Összehasonlítva azt mondanám, a mi egyetemünkön ez a kapcsolat sokkal szélesebbkörű és gyakoribb, barátságosabb jellegű, de mintha az ot-tani ridegebb, hidegebb kapcsolatrendszer erősebben szakmai orientált lenne. A diákság — bár minden évben választ, úgynevezett diák-dékanhelyettes és képviselőt — messze nem szólhat úgy bele, az

egyetem irányításába és a döntésekbe, mint ideháza (az úléseken részt vehetnek, de nincs szavazati joguk). Talán ezért is van, hogy nemetszésüknek leginkább újságjaik útján adnak hangot, nemegyszer keményen és logikusan vitázva az egyetem vezetésével.

A diákok tehetősebb hányada, úgynevezett „dormitóriumban” lakik, amelyek csak formájában hasonlítanak a mi kollégiumainkra; az itt lakók meglehetősen szeparáltak, csak az egyéni kapcsolatok, érdeklődés révén kerülnek egymáshoz közel. Közösségi élet létezik, de más tartalommal és céllal, mint nálunk. Egy-egy tünemény, vagy sportvetélkedő hozza közelebb egymáshoz az embereket, de rendszerint csak átmeneti, rövid időre. Ezt az átmenetiséget döntően befolyásolja a rendkívül erős és gyakori vándorlás, amely szintén az USA egész lakosságára is jellemző sajátosság. A diákság egy jelentős hányada — míg diplomáját szerzi, igen gyakran két, de inkább több egyetem hallgatója. A szakmai és tudati, illetve a szemléletformálás szempontjait tekintve, ez a gyakorlat feltétlenül a diákok és a tudomány javát szolgálja, az előbb említett kérdés vonatkozásában ugyanakkor hátrány. Ugyanakkor ez — ha nem is a döntések közé tartozó —, de egyik oka az utóbbi években megfigyelhető diákmegmozdulások, illetve mozgalom lecsendesedésének is. Kinttartózkodásom alatt meglehetősen kevés megmozdulás, tünemény fordult elő, leginkább bizonyos kisebbségek (feketéek, ázsiaiak stb.) tünemények jogaikért. Ezeket zömmel csak az érin-tettek vetnek részt, a többség megértéssel, de különösebb érdeklődés nélkül szemlélte az ilyen jellegű megmozdulásokat.

(Folytatás a következő számban)

Fotó: APN

„...optimista vagyok, s míg élek, az leszek..”

L. Z. 1931–1976

Csendben feldagadt a vita a színházról, a langymeleg féltve vigyázta az állandó hőmérsékletet, a konstruktivitás a pozitívum s a negatívum egyensúlyát, a középser pedig egy-két megingástól eltérően stabilan tartotta magát fellegvárában — és hirtelen meghalt egy óriás. A sirmál nyugsgó törpék álltak. Ki megnyugodva, ki kétségbeesve — ki összeférhetetlennek látta, ki pótolhatatlannak. A tragikus az, hogy életéről többnyire az előbbieket döntötték.

Utolsó üzenete az Ady-lemez. 4-én meghalt, s két nap múlva meghallottam a hangját, amint egy darab műanyag forgása közben megszólal: „Sem utódja, sem boldog őse, sem rokona, sem ismerőse nem vagyok senkinek...” Agyat szaggatóan döbbenetes. Létezhet ilyen testvérség, ilyen végtelen közösség két ember között, akiket jószerűen egy fél évszázad választ el egymástól? Lehetséges ilyen pontosan, kristálytisztán megérteni egy csodálatosan nagy ember szavait, amelyeket már annyiszor idéztek? Csak most hiszem el, hogy mindez megtörténhet. De most már tudom és vallom, hogy nem is lehetett másként. Hogy öelötte senki nem mondott verset, hogy öelötte senki nem értette Adyt, hogy ő volt a Tűz csíholója és a Hortobágy poétája; s hogy a „Fekete zongora” csak őrá várt: „Fusson, akinek nincs bora, / Ez a fekete zongora.”

Ha meghallom a lemezt, a gyomrom összeszorul. Teljesség és tökély.

Mindent elért: film, nagy szerepek, rádió, televízió, könyve jelent meg. Mit akar még? És különben is összeférhetetlen. Meg többször volt a Hárshegyen is. Azt mondják, hogy...

Az elmebetegségek legtöbbször társadalmi genezise is van. Vajon hányszor kellett elviselnie, hogy nálánál tízszer, százszor kevesebbet érő emberek mondtak ítéletet az elképzeléseiről: „Nem!” Vajon hányszor szorult ököibe a keze amiatt, hogy a tehetségtelen köklerek előtt is garmadával voltak a lehetőségek, neki pedig újra „csak” az elvei maradtak.

A színházársadalmi környezet? A vitában többen alapvető szükségszerűségnek tartották a színházi demokrácia fejlesztését, s ez máris sok mindent elárul. Megint mások a művészi-szakmai közösségeket hiányolták. Egy évvel ezelőtt Töröcsik Mari majdnem abbahagyta színészi pályáját, mert más elképzelései voltak a színházról, mint a színház vezetőiségének. Darvas Iván — bár közismerten egyik leghőbb vágya a rendezés, és bár bizonyította tehetségét — még egyetlen lehetőséget sem kapott, pedig megtorpant színészi fejlődésében nagy szerepe lehetne egy rendezés megújító hatásának. Psota Irén tavalyelőtt egy interjúban mondta el, hogy színházában egy takarítónőtől tudta meg azt, hogy jutalmat kapott. Garas Dezső is jobbnak látta szerződés nélkül várni az évadnyitást. Gábor Miklós a Madách Színházról való távozásakor így nyilatkozott: „Nekem a színház elsősorban nem előadásokat létrehozó üzem, hanem olyan művészek közössége, amiket bizonyos célok egyesítenek.” A Kulturális Minisztérium Színházi Főosztályának akkori vezetője pedig a Film Színház Muzsikában kijelentette, hogy minden rendben van.

Húsz év alatt egyedül a kecskeméti színház nem bocsátott el, de hát ott vendég voltam...

Annak ellenére, hogy nem látszik rajtam, javíthatatlan optimista vagyok, s míg élek, az leszek, a mi ügyünket illetően. A »mi« olyan embereket jelent, akik szintén azzal a bélyeggel járnak-kelenek, hogy összeférhetetlenek. A legjobb színészek gyakran ezt a jegyet veszik magukra, mert a műtársulatokban, amelyek ma vannak — tisztelet a kivételnek — természetes módon összeférhetetlen az az egészséges színész, aki valamit akar és valamit tud. Lehetetlen dolgokban nem lehet részt venni. Az a vágyam, hogy minden ilyen összeférhetetlen, »magányos farkas« végre összekerüljön egy csapatba, és akkor kiderülne, hogy vajon magányosak-e és összeférhetetlenek-e valóban, s nem abban a kötelekben volt-e hiba, mely tartotta őket.” (SZÍNHÁZ, 1976. 8. szám.)

Morcásnyai Géza

Milyen programokat kínálnak az egyetemi klubok?

A vizsgaidőszak után közvetlenül rendezték meg Kilián-telepen a klubvezetők bevonásával a klubkoordináló bizottság táborát, ahol megbeszéltek a következő évi feladatokat és egyeztettek az egyetemi és kollégiumi klubok ez-évi programjait.

A táborozás ideje alatt megszülettek azok az alapelvek is, amelyek alapján a klubok összeállítják a klubprogramokat. Ezek a következők:

1. Minden klub próbáljon állandó törzsközönseget kialakítani, akikből később klubközösség is alakulhat.

2. A klubok műsoraiukban részesítsék előnyben azokat a programokat, amelyek az oktatásban felmerülő hiányosságokat, problémákat világítják meg új aspektusból.

3. „Önmagunk nyílt vállalása.” A klubvezetők, klubtagok bárhol szerepelnek, vitáznak, nagyobb közönség előtt is vállalják véleményüket.

4. A klubok fordítsanak megkülönböztetett figyelmet az esztétikai alapismeretek nyújtására.

5. Törekedjenek a tanár-diák viszony fejlesztésére. Erjék el, hogy a klubrendezvényekre oktatók is eljárjanak.

Az éves programtervet is ezen alapelvek szerint állították össze. Az első félévi tervekrol bővebben Koncz Tibor tájékoztat.

„Október 2-ával kezdődik az új Szuper-szombat, amelynek keretében neves együtteseket és énekeseket hívunk meg az aulába. Első alkalommal okt. 2-án Generál, P. Mobil szerepel. Utána:

okt. 9-én Piramis, Rá-II, okt. 16-án Apostol, Hunnia, okt. 23-án Koncz Zsuzsa, Korál, Tolcsvay, okt. 30-án Mini, Universál.

Bizonyos változások előfordulhatnak, erről időben értesítjük a közönséget. A tagsági-könyvet szeptember 20-tól kezdjük osztani. A klubbárban Böszme tart discot — csak közgázosoknak. Kérjük, hogy akinek van kedve, jelentkezzen a rendezőgárdába.

Minden második kedden rendezzük meg az elsősök-klubját, de a tavalyi tapasztalatok alapján ezúttal szeretnénk jobban megszervezni a programokat. Vezetője Aranyos Tibor III. éves hallgató lesz. Javaslatokat, ötleteket várunk az első évesektől.

Szerdánként jelentkezik a

Sebők

Protest song

Egy lehetőség az újságírás

A III. emelet egyik kis szobájában a déli órákban a legnagyobb a forgalom. Lányok és fiúk jönnek, kezük meg a különösen és már olvasásuk az ajtó belső oldalára tűzött üzeneteket, felhívásokat. Ez az ajtóújság, a KÖZGAZDÁSZ szerkesztőségének legújabb híreivel. A szobában beszélgetők, vitatkozik. Van, aki a kéziratát javítja, újságot olvas, vagy éppen tanácsot kér, vagy éppen a kezében és nem tudja kihez forduljon.

A munkatársak jórészt hallgatók, a lapnak mindössze négy hivatásos újságíró munkatársa van. Évente változnak az arcképek, elsőévesek jönnek, negyed-ötödévesek búcsúznak az újságtól. Minden évben elmennek azok, akik már megismerkedtek az újságírással és átadják helyüket az elsőéveseknek. A végzősök közül legalább ketten-hárman kerülnek nagy napilapokhoz. Csupán látszólag véletlen, hogy a Közgazdaságtudományi Egyetemről ennyien válnak újságírók, mert az újságírást, Magyarul nem a nálunk véletle-

szessz-klub változó együttesekkel. Vendégünk lesz a Köszegi Rythm Brass, az Interbrass, a Kis-rákfogó, a Csik-Fogarassy-Jávory együttesek.

Gazdag programot ígérnek a csütörtök esték. Októbertől indul be a Kinizsi utcai kollégiumban az amatőr színpadok klubja. Kéthetenként egy-egy amatőr színpad hozza el ide a legjobb vagy legújabb produkcióját. A másik csütörtöki program a Kinizsiben a rövidfilm klub, amelyet ugyancsak Venczel Sándor vezet. A tavalyi sikeres kezdeményezés után folytatják a BBS, a Pannónia stúdió filmjeinek és kisfilmjeinek vetítését.

Az egyetemi klubban csütörtökönként jelentkezik a „Pillvar-kávéház”. Egy ún. „házigazda műsor”, amelyet egyetemisták csinálnak, és amely mindig valamilyen aktuális eseményre (KISZ-oktatás, egyetemi közélet, kül- és belpolitika) reagál. Vitával, beszélgetésekkel, előadással, meghívott neves vendégekkel. S közben pihenőket filmet vetítenek, lemezeket forgatnak és gondoskodnak a jó hangulatról. Olyan esteket szeretnének, hogy elterjedjen: ezen a napon érdemes bejönni este az egyetemre. Hogy mi lesz a konkrét program, nem fontos, mert biztos, hogy jó lesz.

Pénteken is két klub jelentkezik felváltva. Az első — nyugati ideológiákról rendez sorozatot előadásokkal és vitával egybekötve. A másik — a SCIENCE FICTION-klub a TIT égisze alatt a Makarenko utcai színházteremben dolgozik majd filmvetítésekkel egybekötve. Ehhez a műsorhoz azonban még szükséges egy szerződés a TIT-tel.

A tervek között szerepel továbbá egy filmsorozat, amely idegen nyelvű, nem feliratos filmeket mutatna be ugyancsak a Makarenko színházteremben. A klub a sorozatot a nyelvi intézetnél közösen szeretné elindítani, mert ezeknek a filmeknek a szórakoztatás mellett a nyelvoktatásban is nagy szerepe lenne.

Ennyit röviden a tervekről. Hogy a vezetőség mit valósít meg belőlük. Szeptember 25-e, az ünnepélyes, műsoros klubvezetői beiktató nyitó est után meglátjuk. Az ígéret mindenestre szép szó!

TÁBOR

KORUNKBAN A BURZSOÁ politikai propaganda alapvető jellemzője a munkások integrálódásának hangoztatása. Azt állítják, hogy a polgári társadalomba integrálva a munkássz-tály elvesztette forradalmiságát, nem áll már szemben tudatosan a kapitalizmussal, a modern kapitalizmus megszüntette az alapvető osztályellentmondásokat, nincs leküzdhetetlen akadály a polgári társadalom integrációs folyamatainak, s a társadalom megbékélt része a munkássz-tály is.

Ezzel a témával foglalkozik Tolnai Gyula tanulmánya a Társadalomtudomány közlemények 1975/4. füzetében. A tanulmány címe: A munkássz-tály társadalmi-politikai integrációját célzó polgári törekvések a kapitalizmusban. A fenti állítások a politikai propagandában időről időre elhangzanak, hol a hatalom, hol az osztályharcos munkásmozgalmat támadó „ulrabalos” csoportok szövevényi szájából. Noha az integráció ilyen felfogását az események rendre cáfolják, maga az integráció, mint a társadalom reális folyamata a társadalomtudományok számára lényeges probléma. Valóságos próba tehát a polgári társadalom integrációs folyamatának elemzése, valamint az, hogy ebben a folyamatban hol és hogyan helyezkedik el a munkássz-tály. A polgári tudományban az integráció fogalma sokféle értelemben használatos, tartalma is meglehetősen pontatlan, különböző szinteken értelmezik, s eredményeik egyfajta ideológiai közvetítőrendszerként segítik is az integrációs törekvéseket.

KEVESEN ISMERIK nálunk, pedig nem új könyv Simone de Beauvoir regénye, a Mandarinok. Kulcsregényről lévén szó (többek között Sartre és Camus kapcsolata az alapíténa) ilyenkor azt szokás írni, hogy nemcsak kulcsregényként, de önmagában is nagyszerű írásmű, meg hogy hiteles dokumentum is. Ezen túl csak néhány megjegyzés. A regény cselekménye a második világháborút követő években játszódik, s a gondolati váz az értelmiségiek, a baloldaliak útkeresése kiélezett politikai és egyéni helyzetekben. Mi a vonzó harminc év múltán ezekben az emberekben? Értelmiségiek voltak tudatos és maradéktalan vállalása, és az ezzel együttjáró, könyörtelen önkontroll. Az aktualitást pedig nem más adja, mint a jelenlegi francia belpolitikai helyzet, de ide lehet — sőt bizonyos szempontból ide is kell — sorolni az olaszországi szituációt is.

CSOORI SÁNDOR a mai magyar irodalom és filmművészet egyik legmarkánsabb alakja. Többek között azért is, mert az értelmiség azon csoportjához tartozik, melyet többek között Németh László, Illyés Gyula, Erdei Ferenc vagy éppen Csóori alkotótársának, Kósa Ferencnek neve félmelez; és amely tevékenységében hangsúlyozottan kutatja, építja és gyarapítja a népi vagy paraszti kultúrát — mindezt szilárd szocialista meggyőződéssel. Másik jellemzőjükként azt lehet említeni, hogy megkülönböztetett szerepet tulajdonítanak az egészséges nacionalizmustól mentes magyarságtudat megteremtésének. Valószínű, hogy ez a besorolás pontatlan. Az azonban bizonyos, hogy Csóori világa „szines, zsúfolt, meglepő, természetes”. (Senkit ne tántorítson el Bertha Bulcsú bulvárú és a „sikásgot megmászó” bevezetője — Csóori stílusa és gondolkodása homlokegyenest ellenkező.) Ezért izgalmas, ha egy ilyen alkotó nyilatkozik. Az interjú a Jelenkor idei nyári 7–8. számában jelent meg. Ott Csóori a következőket írja magáról: „Értelmiségi vagyok, aki sohase felejt el, hogy paraszt.” Végig e meghatározás jegyében beszél arról, hogy milyennek látja az emberiség jövőjét, történelmi tudatunkat, az ötvenes évek légkörét, Rákosit, a nagy múltú iskolákat és kollégiumokat, az író feladatát stb. Minden válaszával állást foglal — becsületesen, felelősséggel. Mindig újabb gondolatokra ösztönöz, a cél pedig csakis ez lehet.

MOSTANÁBAN GYAKRABBAN jelennek meg tanulmányok, amelyek megállapítják filmművészetünk visszaesését. Ezek közül kettő különösen figyelemre méltó. Varga Vera cikke a Valóság 8. számában azért érdekes, mert ezúttal nem tematikai, hanem formai oldalról, a kifejező eszközök szempontjából elemez három jellegzetes filmet, a Szerelmem Elektra, a Hószakadást és a Macskajátékot. Végző következtetése így szól: „A filmművelő szimbolikus formájának kialakítása láthatóan sürgető, és sokféle eredményt létrehozó igény. A szemlélet közvetlenségének visszaadására a vizuális gondolkodás és az aszociáció rangjának visszaállítása egyformán minősülhet a modern ember lélekmentésének — a civilizáció bonyolult, elidegenítő áttételeitől; s a kiszolgáltatottság megszüntetési kísérletének. Felszabadításnak a fogalmilag — s a televízió működésével ma már audiovizuálisan is — előregyártott, gondolkodást megszabó normák és klisék uralma alól, amelyek jelenleg a mindennapi élet demokratikus nyilvánosságát képviselő fórumok megszüntése vagy partikularizálódása miatt ellenőrzés nélkül fejthetik ki hatásukat. A kísérletek a művészetben, az emberi szellem megújulásának, kitörésének ékes bizonyítékaként is értékelhetők, mint a világ intellektuális szemléleti és alakító formáinak újratermelése minden újonnan felfedezett és a célnak megfelelően kalapált anyagban, eszközben. A társadalom akarva-akaratlanul megrendeli a művésztől, hogy új jelenségekről új módon gondolkozzék, legfeljebb ha a művészi konzekvencia számára nem mindig nyitott a tér, arra szorítja az alkotókat, hogy az új gondolkozási formákat tegyék fészereplővé azok helyett a problémák helyett, amelyeket az új gondolkozási formák segítségével kellene végiggondolni. Az analízis így csak közvetett lehet, és a műalkotás legtöbbször csak gesztus értékű.”

A másik érdekes filmkritika a Mozgó Világ augusztusi számában található (a Mozgó Világ leginkább még a kritikai írássok terén váltja be a hozzáfűzött reményeket). A szerző, aki a pécsi szemle filmjeit értékeli, a Déryné, hol van című filmet, a Vörös Rekviumet és az Örökbefogadást dicséri, elmarasztaló véleménnyel van viszont a Jutalomutazásról. (Báron Tamás: Régi és új sablonok.)

M. G.

Fotó: Tutsek Csaba

Tábor, tábor, Tőke-tábor

(Folytatás az 1. oldalról)

S hogy mennyiben lett más, azt hadd mesélje el a cikkíró!

— Mi volt más? A tábor nem vált egyszerű módszertani céllá. Az eszköz (Marx művei) túlnőtt a célon. De mindezt minden szeméremben másként. Farkas Péter szeméremben volt talán a legfilozófikusabb. Germai Pali csoportja tudományos következetességgel, logikus és valóban fontos mértékkel rákényszerült az együttgondolkodásra, az újraalkotásra. Szabó Katalin (néhányszor helyettesített) népszerűbb megfogalmazással, de talán túl hamar vezetett rá, a végeredményre. Talán Vértés András csoportja közelítette meg leginkább az elképzelt ideált, s a legvitatkoztabb szellemű csoport Akrocszky Katáé volt. (A rádióban is ők vitatkoztak szeptember 8-án.)

— S hogyan tovább? A magam részéről Adriennel értek egyet. Közösen vitassuk meg

az elképzelésünket, minden foglalkozás diákreferatummal kezdődjön, vagy a vitavezető legyen a hallgatók közül, s az már mindegy, hogy mindezt kis, illetve nagyobb csoportokban csináljuk.

A tábor hasznossága vitathatatlan. Amennyire lehet, szükség van a folytatásra. Akár évközben is, szűkebb keretek között (TDK-kör, stb.), de jövő nyáron a „Szocializmus” táborban mindenképpen. Válganak hagyományra az ilyen táborok, mivel egyúttal az oktatás továbbfejlesztésének a lehetőségét példázzák. A haladásért, melyet röviden úgy fogalmazhatunk meg: Diák-közponztú oktatás.

Végül ne feledkezzünk meg a tábor vezetőjéről Végvári Andrásról, akinek áldozatos, „egyszemélyes” táborvezetősége, mindent meg tett a táborozás sikeres lebonyolításáért. Az el-el maradó, vagy nem „úgy” sikerülő közös programok, nagyrészt a külső közreműködőkön múltak. De azért jövőre több segítséget igényel!

Agg Zoltán

Emelték az ösztöndíjakat

	I. 701-1030 Ft	II. 1031-1500 Ft	III. 1501-1800 Ft	IV. 1801-2500 Ft	V. 2500 Ft felett
Diákotthon elhelyezés szociális étkezdé rendszerezés pénzbeli támogatása	400 + vacsora 500	400 + vacsora 800	400 + vacsora 250	400 + vacsora 350	400 + vacsora —
Diákotthon elhelyezés nélküli a. Ha az intézmény székhelyén kívül laknak étkezdés b. Ha az intézmény székhelyén laknak étkezdés	400 + vacsora 500	400 + vacsora 800	400 + vacsora 250	400 + vacsora 350	400 + vacsora —

Szeptember elsejétől életbe lépett az oktatási miniszternek a felsőoktatási intézmények nappali tagozatos hallgatóinak ösztöndíj-kiegészítéséről szóló utasítása. Azok a hallgatók, akik rendszeres szociális támogatásban vagy tanulmányi ösztöndíjban részesülnek, havi 60 forint ösztöndíjkiegészítést kapnak, a hús- és hűtéltek fogyasztói ár-emelésének ellensúlyozására. Abban az esetben, ha a hallgató mind a két támogatásban részesül, a támogatást szociális támogatás címen kell adni.

Az ösztöndíj-kiegészítést megkapják a társadalmi ösz-

töndíjas hallgatók is. A kiegészítést a szakmai gyakorlatokra is folyósítják, ha a hallgató erre az időszakra rendszeres pénzbéli szociális támogatást vagy tanulmányi ösztöndíjat kap.

A miniszteri utasítás intézkedik a hazánkban tanuló külföldi hallgatók ösztöndíj-kiegészítéséről is. Esetükben a rendelkezést a júliusra esedékes ösztöndíj-kiegészítésnél alkalmazták először.

Szeptember elsejétől a kategória szerinti szociális támogatás összege is változott. A változásokat az alábbi táblázat jól érzékelteti.

Októberben nyit

a közgáz „E”-klubja

Régi hagyomány folytatódik októbertől az egyetemen. Október első szombatján nyit a Műszaki Egyetem „E” klubjához, illetve a KEK-klubhoz hasonlóan a Közgáz-klub. A tagsági igazolványokat már szeptember közepén osztani kezdik — 30 forint ellenében —, a fiúk részére. Az alkalmi belépők 20 forintba kerülnek majd.

Az új klub programja a következő lesz:

1/2 7-től — B. Tóth László, Cintula discó műsora

1/2 8—1/2 9-ig — kevésbé ismert zenekarok bemutatkozása

1/2 9—9-ig discó az aulában, ill.

Műsor a II. előadóban (Színművészeti — Zeneművészeti Főiskolások)

9—10-ig — ismert zenekarok (OMEGA, SKORPIO, FONOGRAF, KORAL)

10—11-ig Cintula discó az aulában

Az egyetemi klubban — klubbár lesz —, Bösme szórakoztatja a vendégeket.

A klub létrejöttéről, a tervekről Bognár Tamás (I. évf. kultúrfelelőse) az új klub főrendezője tájékoztat.

„A régi közgáz klubnak jó neve, tekintélye volt az egyete-

mi klubok között. Ezt szeretnénk felújítani. Az ötletet a közművelődési bizottság megtárgyalta, elfogadta. A rektori tanács a hét elején tárgyalta a klub ügyét.

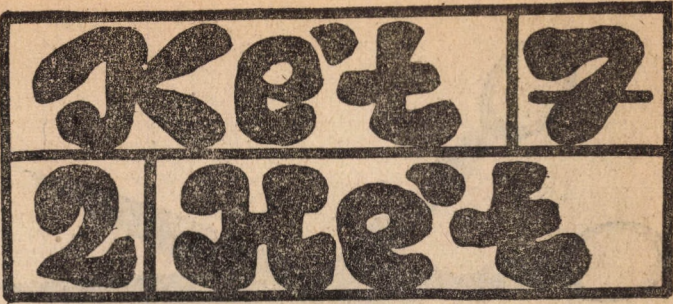
A klub működését, a zenekarok díjazását önfinszírozással oldjuk meg, a tagsági díjakból, illetve a belépők árából befolyt összegből. Rendezőgárda gondoskodik arról, hogy a korábbi évek rendbontásai ne ismétlődjenek meg. Szívesen várjuk még fiúk jelentkezését.

Tagságit bárki válthat, aki igazolni tudja, hogy van munkahelye. 1500—2000 főt várunk egy-egy alkalomra.

A propagandamunkát már nyáron megkezdjük. Plakátokat ragasztunk ki — a Balatonpartján, Nógrádverőcén —, mindenhol, ahol sokan megfordulnak. Szeptembertől pedig minden egyes műsorunkat külön plakát reklámozza.

A tagsági igazolványokat valószínűleg szeptember közepétől árusítjuk az egyetemi klubban.

Addig is, akinek ötletei vannak, segíteni akar, érdeklődjön a KISZ-bizottságon, keresse Bognár Tamást!

Felvétel

A nyáron filmet forgattak az egyetemen, s nekem is alkalom nyílt bepillantani a filmkészítés rejtelmeibe. El is gondolkodtam a látottakon, s röviden annyit mondhatok: könnyebb egy filmet megnézni, mint megcsinálni.

Gondoljunk csak el: vannak felvételek, melyeket háromszor-négyszer is megpróbálnak felvenni, s ha mégsem sikerül, még a rossz időjárásra, a munkaerőhiányra, az anyagellátás zavaraira sem lehet hivatkozni.

Azt mondják: más az élet és más a film. Bizonyára így van, nem tudom. Egyiket sem ismerem eléggé. Pedig ezek a felvételi dolgok mindig érdekelték.

Láttam már korábban is néhány film felvételét — akár mint statisztát, akár mint tétlen bámeszködőt —, de még egyszer sem fordult elő olyan eset, hogy azt mondták volna egy jelenetről: igaz ez a jelenet elég gyengécske, de azért vegyük fel, mert az apjának — párdon, filmről beszélünk: írójának — van két plecsnija. A néző igazán nem tudja értékelni kellően, hogy hány díja, kitüntetése volt az operatőrnek, vagy a dramaturgnak, hiszen a kamera okos, figyelő szeme — talán azért is hívják objektívnek — csak a lényegre koncentrál, a díjak még széles látószögéből is ki-lesnek.

Nem is hinné az ember, hogy egy film készítésénél mennyi minden függ a névtelen hősöktől, a statisztáktól, akik gyakran csak egy-egy szavas kis szerepeket kapnak, még gyakrabban az arcukat sem látjuk, mégis, a felvétel végső kimenetelére olykor igen nagy a befolyásuk.

Állítólag — mondják — volt egy jelenet, amelyet nem akartak felvenni, mert gyengének találták, még az előző filmből hozott pontjaival együtt sem érte el az átlagos magyar filmtől elvárható színvonalat, mégis, bekerült a filmbe. Nehezen akartam elismerni, hogy ilyen létezik, de

annyi mendemondát hall az ember, egyet legalább el kell hinni.

A felvétel sikeréért sokat tehetnek a főszereplők azzal, ha pontosan megtanulják szerepüket. Ettől eltérni, improvizálni, nem mindig szerencsés dolog, mert ha a rendezőnek nem tetszik, egy év múlva lehet újrakezdeni az egészet. S azt pedig korábbi tanulmányainkból is tudjuk, hogy minden kezdett nehéz.

Minden bizonnyal így járt az az ifjú — tehetséges, ám még nem érett — szereplő is, aki, miután megkérdeték tőle, hogy előző szereplési alakján mi a véleménye egyik rövidítésünkről, elmondta, hogy jó véleményrel lenne kedve, ha a rövidítés elé nem tennének oda egy „k” betűt. Mert így már nem állja meg a helyét, ugyanis a tagok egy része nem nevezhető „k”-nak.

Azért végül minden film elkészül egyszer, még akkor is, ha egyes jelenetek többször vesznek fel (esetleg többször egymásután nem veszik fel) ugyanazt a képet. Ez azonban korántsem jelenti azt, hogy minden film kész van, miután elkészítették. Tavaiv nyáron — csakúgy mint az idén — forgattak egy filmet, mely főleg matematikai és történelmi kérdéseket feszegetett. A filmbe eredetileg 460 jelenetet terveztek. Fel is vették a 460 jelenetet, s meg is mondták a 460 jelenetnek: ti fel vagytok véve, fellebbezésnek helye nincs, mert már azok is köztetek vannak, melyeket utólag — rendezői sugallatra — vettünk fel. A nyár vége felé már vagy húszszal több lett a jelenetek száma, s mikor már a gyerekek azt a dalt énekelték a téren, hogy „itt van az ősz, itt van újra”, már csaknem 500 jelenet szerepelt a filmben.

A filmek többségét már szeptemberben odaadták szabad prédul a tanári szigorúságú kritikusoknak a többi — edződés végett — még egy év haladékot kapott. Ez pedig azt jelenti, hogy az előbb említett példával ellentétben, nemcsak utófelvétel, de előfelvétel is van.

Földes Péter

En elmentem a vásárba félpénzzel

Felvételi napló

Június 30.

Belkereskedelmi tanszék. A tanszékvezető szobájában 4 tagú bizottság várja a felvételizőket. Kint, az ajtó előtt a B betűvel kezdődő nevű jelöltek sétálnak le-föl a folyosón. Bent a szobában megilletődötten ül a soros diák. Egy fiú. Haja gondosan a füle mögé fésülve. Rekedtes hangon beszél. Adja a bizonyítványait, kihúzza a matek tételt. Az egyik tanár papírt tol el, kezdődik a vizsga. A fiú érti a lényegét, pergőn beszél, de mintha egyszerre akarna mindent kimondani. Az elnök, Forgács Tibor figyelmezteti. — „Csak szépen, nyugodtan, gondolja meg, amit mond!” — Történelemből a nem túl sikeres írásbeli alapján faggatják. A felelet akadozik, kevés használható gondolat van a sok töltelék között, de néhány eredeti, jó elgondolás azért elhangzik. Csató Tamás végül négyest ad a feleletre. A jelölt feláll az elnök így búcsúzik tőle: „Bízunk benne, hogy még fogunk találkozni.” Alig-hogy besucodkodik az ajtó, a bizottság tagjai összedugják a fejüket. „En fantáziát látok benne.” „Igen, ki fog ez a fiú forni. Javasoljuk.”

20 perccel elmentem a vásárba félpénzzel

20 perccel elmentem a vásárba félpénzzel

20 perccel elmentem a vásárba félpénzzel

lentkezők elkapkodták az írásbelit, mert a szóbeli alapján jobb a tudásuk, mint ahogy azt az írásbeli alapján várnánk lehetett. S ez elsősorban a történelemre érvényes. Már nem a matematika a mumus tárgy. Úgy tűnik, elterjedt, hogy a felvételiknek erre a tárgyra kell vigyázni, erre tanulnak többet és a történelemből felszínesen készülnek. Csak így fordulhat elő, hogy valaki négyes matematikai írásbeli mellett nullás dolgozatot ír történelemből. Sokaknál problémaként teszi a felvételit, hogy a II—III. osztályban szerzett rosszabb jegyek miatt kevesebb pontot hoznak magukkal a felvételre. Ez azt mutatja, hogy később döntötték el, hogy erre az egyetemre akarnak jönni. Mindez arra is felhívja a figyelmet, hogy a pályaválasztásra, a tájékoztatásra jobban oda kell figyelniük.

Július 1.

A 307-es teremben a matematika mellett pg.-ből felvételiznek. A felvételi bizottság a beszólítás előtt felolvassa a jelentkező jellemzését, megismerkednek minden fontosnak számító adattal. A felvételi ebben a teremben kötetlen beszélgetéssel kezdődik. „Miért vonzza ez a pálya? Ismeri-e az egyetem struktúráját, oktatási rendjét? Ki a rektor? Milyen kapcsolatba kerülnek a középiskolások az egyetemmel? A bizottság tagjai szívesen észrevételül térnek rá a szakmai, közgazdasági kérdésekre. „Olvas-e szakcsajtót? Ismer-e neves közgazdászokat? Ismertesse az utóbbi hónapok fontos gazdasági vonatkozású eseményeit? Miért fontosak ezek?”

Az asztal két oldalán ülők között kötetlen beszélgetés alakul ki, amikor az elnök a matematikus tanárnak adja át a terepet. Itt nem tételt húznak a jelöltek, a tanár olvassa fel azokat egy központilag kiadott jegyzékből.

G. Erzsébet lassan, megfontoltan felelget. Pg.-ből a kérdéseket az elnök adja fel. Először a dolgozatból kérdez, azután villámkérdésekkel „szorgorázza” végig a közgazdasági alapszáit. Erzsébetnek láthatólag nem tetszik ez a módszer. Amíg definíciókról van szó, addig nincs különösebb baj, a bemagolt

szövegek pontosan „visszajelentik” a kívántakat, de a gondolkodató kérdéseknél már akadozik a tudomány. Amikor a munka szerinti elosztással kapcsolatban elhangzik a kérdés: „Melyik munka hasznosabb, a színesítés vagy a főorvos?” „Megáll!” az ész. Ugyancsak fejtorést okoz az aktuális kérdés is, miért emelték a hús- és hűtéltek árát? A bizottság nem állja meg nevetés nélkül, amikor arra a kérdésre, miért jó az, ha megemeljük a hús árát, a következő felelet hangzik el: „ha jó lenne a régi, nem változtatnának”...

Július 2.

Dr. Szamaras Oresztész szobájára jó néhány egyetemista kellemes emlékekkel gondol vissza. Az oldott vizsgalétkör, a kötetlen, de gondolkodásra serkentő kérdés-felelet vizsgáztatás mindig kedvezően befolyásolta a pg vizsgajegyeket. Akik a felvételi napjaiban ez előtt az ajtó előtt várokoztak persze mindent nem tudták, legfeljebb a sikeres felvételi után gondolkodtak el rajta, mint az a lány, aki a folyosón mindenkitől megkérdezte, ki ez az öszlő hajú, öregúr, aki ennyire rendes?, de senki nem tudott pontos felvilágosítást adni neki.(!)

Bent a szobában háromtagú (?) bizottság várta a jelentkezőket. A bemutatkozás után a vizsgáztatást, azonnal a lényegre térve, Szamaras Oresztész kezdi. „A pénz érték-mérő funkciójáról beszéljen!” — teszi fel a főkérdést, és anig a jelölt gondolkozik, átnezi az iratokat, könyveli a dolgozatjegyeket, átfutja a jellemzést. Az aktamunka végzetével kérdően néz föl, a beszéd „nyekerregve” indul meg. Hiába hangzanak el a mentő, rávezető kérdések, a felelet menthetetlen. Elhangzik az a bizonyos alapkérdés, hátha... A lány ölébe ejtett kézzel néz maga elé. „Nincs több kérdésem” — hangzik fel a csöndben és egy ítélettel felér. Hege-dűs Miklós, a matematikus következik.

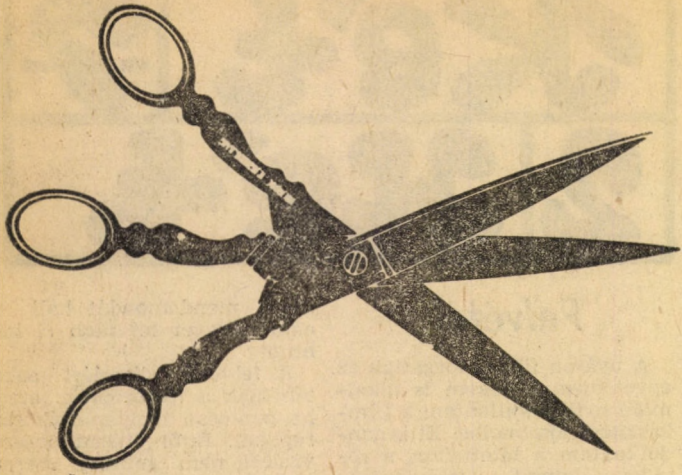
„Milyen bizonyítási eljárásokat ismer? Megragadta-e valamelyik bizonyítás a fantáziáját? Mi az, hogy bizonyítás?” — Bizonytalan félmondatok, hallgatás a válasz. A tanár mással próbálkozik. „Két Bolyai — mond magának valamit ez a név? Kik voltak?” Csend. „Neveket mondok, Németh László, Weöres Sándor, Nagy László. Kik ők?” —

Itt-ott elhangzik egy-egy helyes válasz. „Mit szokott olvasni, mi érdekli? Nyújtott magának emberileg valami pluszt a matematika?” — A lány szkeptikusan válaszol. 1972-ben végezte el a gimnáziumot. Azóta nem próbálkozott felvétellel felsőfokú oktatási intézményben. Ez az első kísérlete. A bizottság összesen 10 pontot ad neki.

Utolsóként Komlósi Erikát szólítják a szobába. A bizottság végigfutja adatait. „Született meghaltak, állami gondozott, nevelő apja is meghalt, matekból négyes dolgozatot ír. pg.-ből neki sem kell felvételiznie. Országos statisztikai versenyen 9-ik helyezést ért el” Mindenki érdeklődéssel várja ezt az életfőt sokat próbált lányt. „A tanári pályához lenne-e kedve ha felvenné?” — hangzik el rögtön a vizsga elején. „Ha tanár lennék, csak matematikát tanítanék, középiskolában is korrepetáltam, tanulmányi felelős voltam.”

Hegedűs rögtön lecsap a kérdéssel a maga gyakorlati oldaláról. „Miért tanítana matematikát? Mi a véleménye arról, hogy egyesek azt javasolják, meg kellene szüntetni a matematikaoktatást.” Erika még nem hallott ilyen javaslatról. „Tudna mondani példát, hol használnák a matematikát?”... Számvitel... számítástechnika. „Máshol? A trigonometriát a logaritmust mire használják?” A lány elgondolkozik, látszik az arcán, így még nem tették fel neki a kérdéseket. A tanár próbálja vezetni... „földterület mérése, háromszög területe, ászoremperekettő, miért van ez így?” A lány rajzol, bizonyít, frappánsan beszél. Amit megtanítottak vele, azt tudja. „Modernebb dolgokat, eredményeket tudna-e mondani, esetleg azt, hogy hol használják fel ezeket az új eredményeket?” A lány erről sem tud beszélni, így a tanár a maga részéről megköszöni a szereplést, és a KISZ képviselője teheti fel sokszor elhangzott kérdéseit az aktuális politikai eseményekről. A válasz fennakadás nélkül pereg. A bizottság tagjai bólintanak egymás felé. Világos helyzet. A lány távozása után egyikük így foglalja össze véleményüket. „Jó kis statisztikus lesz belőle. Szorgalmas, precíz.” Az elnök összesít. Komlósi Erika 10 pontot hozott, ötöt kap pg.-ből, négyet matematikából. Szeptemberben biztosan megkezdheti tanulmányait az egyetemen...

S. J.

Amit minden hallgatónak tudnia kell

1. Az MKKE élén a rektor áll. Anatómiai furcsasága: három karja van, úgymint kerakarja, iparkarja és átkarja. Karjai élén a dékánok állnak.

2. A rektorral, illetve a dékánal a hallgató ritkán találkozik. Kivétel diplomaosztás-

5. Általános szabály: az egyetemista ne arra legyen szerény, amit tud, hanem arra nagyképu, amit nem tud.

6. Az egyetemen gyümölcsöző helyesen fogalmazni. Nem árt, ha tudjuk, hogy tanársegédeink „igen jó képességűek”, adjunktusaink „rendkívül tehetségesek”, docenseink „nagy tudásúak”, egyetemi tanáraink „a szak elismert tekintélyei”.

Hasznos és haszontalan tanácsok elsősöknek és felsősöknek

Tájékoztatót, Statisztikai Evkönyvet (hogy megtudjuk, hol volt a legkisebb túljelentkezés az előző évben). Olvassuk a felvételizők zsebkönyvét és a vizsga előtt egy hétig vezércikket. Ha van időnk, történelmet és pg-t is.

Felvételi után:

Pótfelvételizviza-hirdetés, alkotmány, Honvédelmi törvény, katonadalok, imádságoskönyv, garantált ráolvasó szövegek.

Első félév:

Gazd. történet, gazd. földrajz, statek, pg.-hirdetőtábla, KISZ szervezeti szabályzat, kollégiumi házirend.

Második félév:

Népsport, Esti Hírlap, Pizkos Fred, Rejtő Jenő összes művei, a század nevezetes bűnügyei, Agatha Christie fellelhető írásai, értesítés utóvizsga időpontjáról, utóbbit esetleg többször is.

Fő olvasmány: Közgazdasági Szemle, csak a nagybetűket és a címet olvassuk el, a többi úgysem értjük. Hetenként megtanulni két idegen szót, amivel el lehet kápráztatni az elsősöket és a kalauzt a buszon, ezenkívül Fürge ujjak évkönyve, kártyajátékok szabályai, az alkoholizmus veszélyei.

Harmadik évben:

Mit kell tudni az autózvezetői vizsgán. A szerelem iskolája. A gólya hozza? Anna a férje nyakán. Mindenki szakácskönyve, Családjogi törvény, Babát várunk, Magyar utónévkönyv.

Negyedik évben:

Szólóteremtés, Házinyúl-tenyésztés, Így gondold a Trabandot, pályázati hirdetések, állásjegyzék, helységnevtár, Magyarországi úti-könyv, népies írók és költők, Tájszavak gyűjteménye, Vizsgaszabályzat, diploma, katonai behívóparancs.

A kollégium házirendje

1. §. A portásnőknek mindig igazuk van.
2. §. Minden más esetben az 1. § automatikusan életbe lép.
3. §. Aki viselkedik vagy magatartást tanúsít, ki van rúgva.
4. §. A takarítónők alá leskelődni tilos!
5. §. A szobákba csak orvos által ellenőrzött idegenek vihetők be.

6. §. A poloskákat csipkedni tilos!
7. §. A kollégium nem átjáróház!

Nagy János karikatúrája

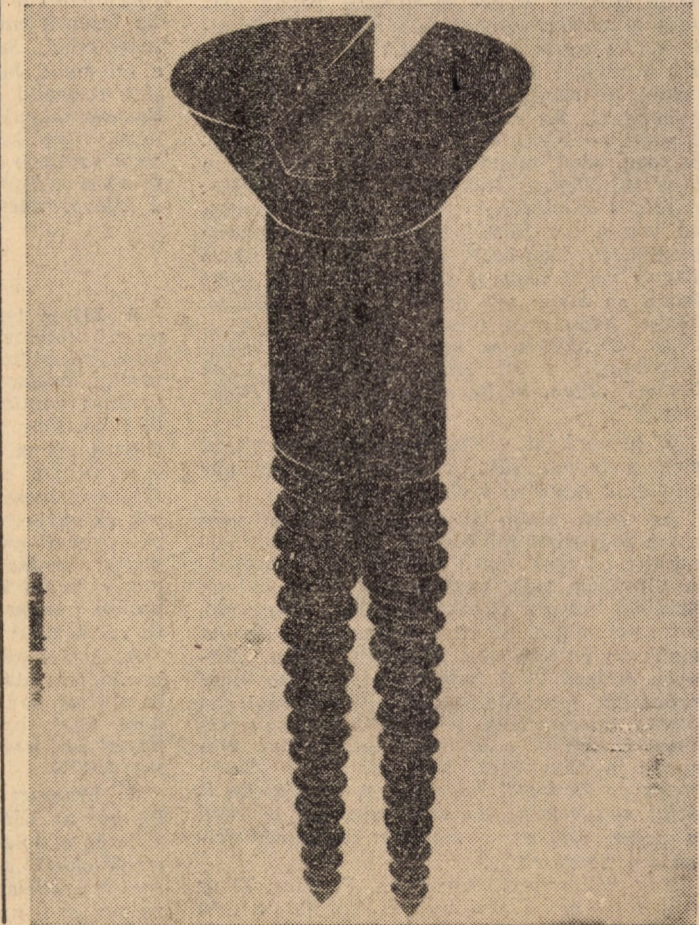
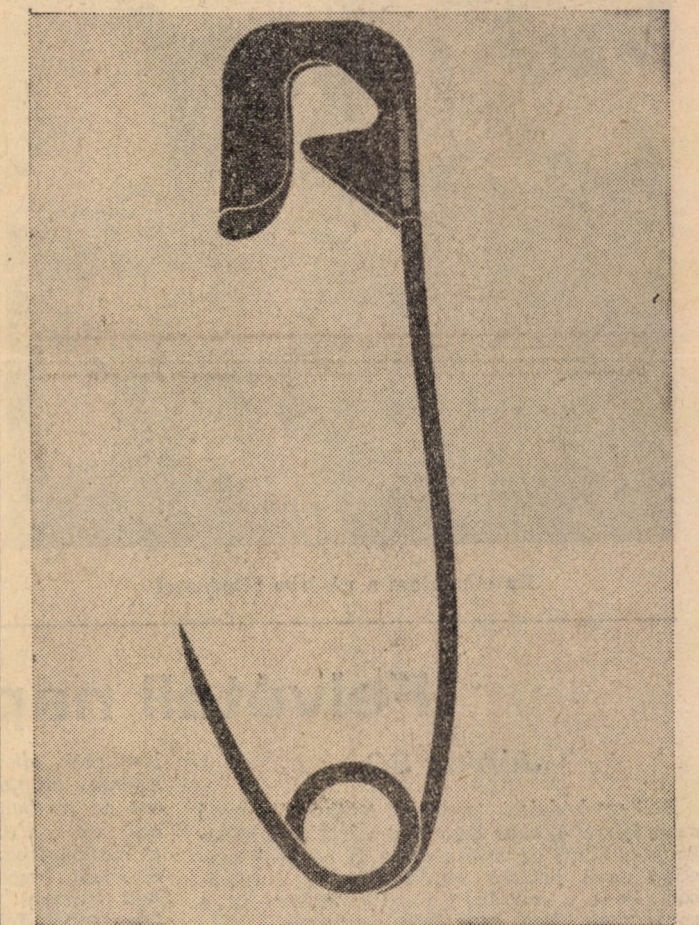
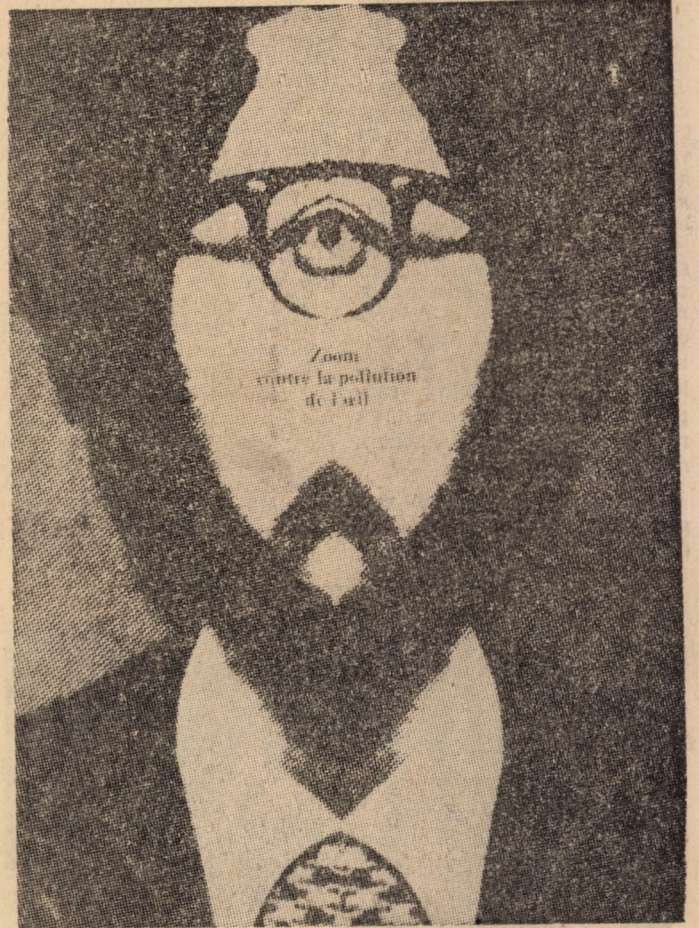
8. §. A kollégium nem nyilvános...!
9. §. A radiátor nem meleg-ágy.

A gólyák tizparancsolata (1939-ből)

1. Gólya! Te vagy a legkisebb, tehát ne feledd, hogy az egyetemista csak a másodévesnél kezdődik.
2. Minden idősebbet előre köszönts, s várd meg, míg esetleg kiüntetésből letegez.
3. Öregek társágában az asztal végére ülj. Ritkán szólj, és keveset!
4. Légy illedelmes, figyelmes! Tárcád óránként töltsd meg cigarettával, és szívesen kínálj!
5. Szíved és erszényed legyen mindig nyílt az idősebbek számára!
6. Ne légy önző, ha csomagod jön, tartsd szem előtt a közmondást: „Ökör eszik magában.”
7. Légy udvarias, a szerelemben lemondó, a kártyában vesztes!
8. Az öregek nappali álmait zavarai ne merészed!
9. Előadásokra eljárj, és a katalógusoknál ird be a nevéket!
10. Szeresd az irodalmat és a tudományt, következőleg pedig felülírtetésekkel támogasd lapunkat!

Poszterek Varsóból

Nyári barangolásaim közben eljutottam a varsói plakátmúzeumba. Nem mindennapi élményben volt részem a wilanowi kastély egyik szárnyában elhelyezett állandó kiállításon. A számtalan csodálatosabbnál csodálatosabb ötlet látsán alkalmam volt párhuzamot vonni a világhírű lengyel és hazai plakátművészet között. Hát még van mit tanulni! A kiállítás képet adott a lengyel plakátművészet mai törekvéseiről, a magas színvonalú kísérleti szellemről. Az ötletek sokszínűsége a szemléletmódok rohamos változásáról, a műfaj új kereséséről tanúskodott, amit a Krakkóban az idén megrendezett VI. Nemzetközi Grafikai Biennálé is tanúsított.

GÓLYAHÍR!
A KÖZGAZDÁSZ GÓLYABÁLI MELLÉKLETE
A KINEK VAN HUMORA, VEGYE ELŐ
Humoros írások, rajzok, fotók, ötletek
Beküldési határidője: okt. 15.
Közgazdász szerk. 11. em. 381.

kor a dékáni kézfogás. (Felhívjuk hallgatóink figyelmét, hogy ilyenkor nem kell papírpénzt csúsztatni a dékán kezébe. Nem azért nyújtja.)

A hallgatók ügyes-bajos dolgaikkal a dékáni hivatalokhoz fordulnak. Még ügyesebb, még bajosabb dolgaikkal a rektori hivatalhoz. (Erről bővebben lásd. F. Kafka A kastély c. dolgozatában.)

3. Az egyetemen nem órák vannak, hanem előadások. Vannak kötelező és nem kötelező előadások. A kötelező előadásokra nem mindig kötelező eljárni, a nem kötelezőkre általában ajánlatos. Arról nem is szólva, hogy aki eljár a nem kötelező előadásokra, megszerzi azt a pluszt, amely a kötelező előadások nem látogatásához szükséges.

4. Az egyetem nem kisdé-óvó, ezért feleltetés nincs, csak visszakerdezés és beszámoló. A beszámolók gyakorisága az előadók vérmérsékletétől függ. Aki nem tud, az nehogya azt mondja, hogy „Mára nem készültem”, és ne is legyen szomorú, hogy milyen haszontalan. Emelt fővel, nyíltan nézzen az előadó szemébe, és mondja ezt: „Még nem látom át teljességében a problémát, professzor úr, mert lehetlenség hozzájutni a művéhez, amelyet e témakörrel írt.”

Mit mond az egyetemi szabályzat?

1. §. Az egyetem olyan intézmény, amelyben általában oktatás, a vizsganapokon vér folyik.

2. §. A hallgatók magas szintű képzését a lépcsőzetes előadótérmekek biztosítják.

3. §. A kar tanszékekre esik szét. A tanszékek oktatóinak isteni származását az ellenkezők bizonyításáig valósnak kell tekinteni.

4. §. Az oktatók kötelesek a) a borsót jalra hányni, b) hangosan jelezni, ha a vizsgázó már az elégséget elérte, c) védelmezni a hallgatók megalkodottságát.

5. §. Ha a jogszabály másként nem rendelkezik, az egyetemre sikeres felvételi esetén lehet bekerülni. A felvételi eredményébe nem számítható be „a kisezűst vitézségi érem” és az „MHK” jelvény.

6. §. A hallgató köteles a) a frissen mosott folyosón a fal mellett közlekedni, b) oktatóit udvariasan köszönteni.

7. §. A végzett hallgatónak az egyetem diplomát állít ki, amellyel a hallgató kitöröltheti emlékeztetőből az egyetemet. (Felhívjuk a figyelmet, hogy az egyetem diplomája nem jogosít fel nagygyűlési prazis folytatására.)

8. §. Az egyetem a legmesszebbmenőkig támogatja a végzett hallgatók elhelyezkedését (minél messzebb Budapesttől).

9. §. Ezen törvényerejű utasítás kihirdetése napján kerül hatályon kívül.

Kötelező és ajánlott olvasmányaink

Jól nevelt közgazdász már egyetemi tanulmányai előtt is megtanul olvasni. Legalább szótárolva. Az évek során forradalmi fejlődés megy végbe. Már ami a témákat illeti. A technika változása nem szükség-szerű. Íme az illusztráció.

Mit olvasunk a felvételi előtt?

HUMORZSÁK

A páciens a műtét után visszaviszik a kórterembe.

— Hála istennek — dűnynyögi bágyadtan — túl vagyok az egészen!

— Ne siesse el uram — szól az ágyzomszédja — az én hasamban például egy ollót felejtettek...

— Bennem pedig kesztyűt — teszi hozzá a másik szomszéd. Ebben a pillantban a sebész hangja hallatszik a folyosóról:

— Ki látta a kalapomat?

A bíró megpróbál a fiatalember lelkiismeretére hatni:

— Gondoljon csak szegény idős édesapjára!

— Eszem ágában sincs. A vén zsugori sohasem ad nekem a szajréból!

Az amerikai feleség szemrehányóan fordul a férjéhez.

— Abba már beletörődtem, hogy egész nap rágógumit rágsz, a kezed állandóan a zsebedben van, a lábadat felteszed az asztalra. De egy valamire megkérek...

— Mi az?

— Amikor megcsókolsz, vedd ki a cigarettát a szád-ból!

Idősödő hölgy rohan felindultan a szállodaigazgatóhoz:

— Igazgató úr, azonnal kérem a számlám. Ez egy bűnös ház. Az előbb láttam, hogy

egy férfi pizzamában szaladt a szobalány után.

— Es utolérte?

— Nem.

— Asszonyom, akkor ön igen tisztességes szállodában lakik.

A vasútállomáson egy férfi így szól a hordárhoz:

— Vigye el ezt a kutyát a feleségemhez, ott lakik szemben, az utca másik oldalán.

A feleségem úgy tudja, hogy a kutya elveszett, ezért kap tőle 100 forintot. Ötvenet megtarthat magának, ötvenet ad belőle nekem. Ha ügyes lesz, jövő héten újra visszaviszük a kutyát...

Bátorság

Ma megmondtam az öregnek, hogy felemeli a fizetésemet, vagy kilépek.

— És mi lett az eredmény?

— Kompromisszum. En nem lépek ki, ő pedig nem emel.

A férj egy hirdetést olvas az újságban, s elgondolkodik:

— A feleségem most nyolcvan kiló. Ebben a hirdetésben az áll, hogy a szálloda a napi penzió mellett fogyókúrát is biztosít a vendégek számára. Két hét alatt a páciens átlag tíz kilót fogy. Tehát legalább négy hónapra kell odaküldenem a feleségemet...